

MELKEIN SE!

LASKUVARJO

OURHILU

Finnish Magazine of Sport Parachuting
No 2 1988 vol. 12. vuosikerta. 20 mk.

MITÄ UNKAAN LASKUVARJOILU?

Mun nimi listaan!

MINÄ elään potkaan!

KAIKKI TAPAH- TUU TÄSSÄ LAJISSA RAU- HALLI- SESTI.

...ja sitne potkas mut jengistä kun mä olin veikkola- lassa...

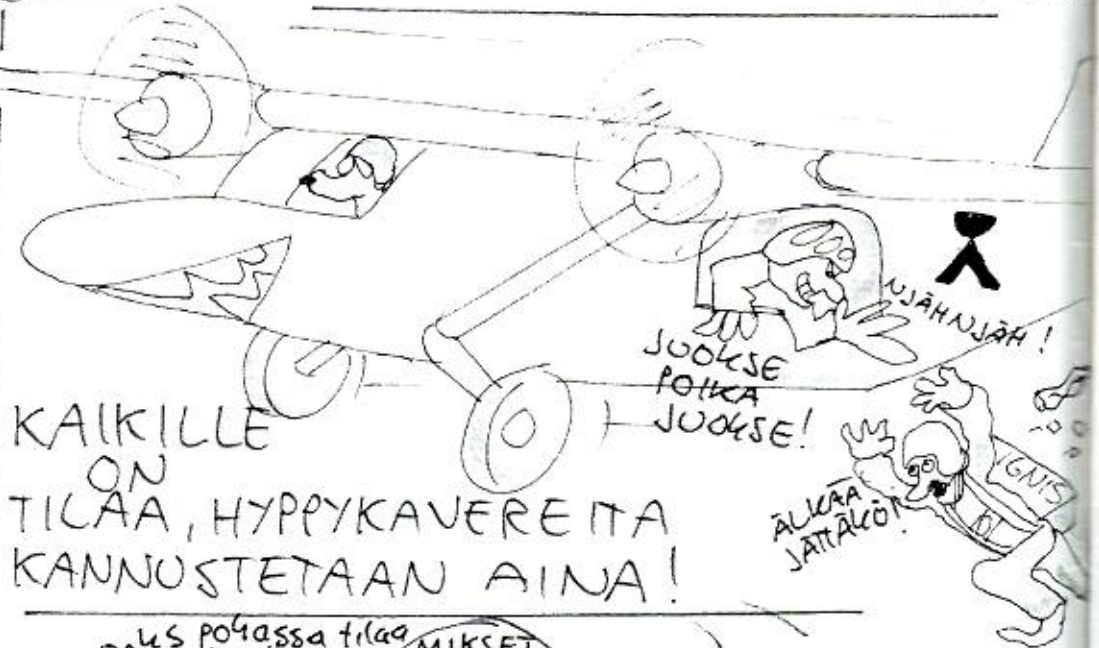
VIEHÄTTÄ- VINTÄ ON VALOISA SUHTAU- TOMINEN HYPPIHIN

HAA...
...sa
...at stand-
...pia laas-
...ua mees-
...elkäsobbi-
...it CRU...
...khuuma-
...vedin...

3 sit
...ur Bill
...tast la-
...to vei
...sit pulkis-
...tellaan
...causaan
...ia sit...

HYPPIJEN SUUNNITTE-
...USSA EI EREHDYTÄ
...PÄÄSIALLISUUKSIIN.

KAIKILLE ON TILAA, HYPPIKAVEREITA KANNUSTETAAN AINA!

JUOKSE POTKA JUOKSE!

UJAHNAJAH!
ALKAÄ JÄTTÄKÖÖ!

Vai pyyhki-
...kö mä vide-
...olta Nalle
...Nalle Hatan
...ta nauha-
...tan Pata-
...kallosen
...tai Batma-
...nin vai

ARKIHUOLET UNOHT-
...TUVAT

Onks potkassa tilaa
...mä laitan
...vaan pinnin
...kiini

MIKSET SIIS TULSI KURSSILLE, MIKÄÄNHÄN EI VOI MENNÄ, PIELEEN.

KOSKAAN EI OLE KIIRE!

RAPS!

OH!

Päätoimittaja: Mimma Lehtovaara, puhelin 90-378 055/t

Ulkoasu: Pekka Palotie, Jukka Kujala

Toimituksen osoite: Laskuvarjourheilu, Malmin lentoasema, 00700 Helsinki

Julkaisija: Suomen Laskuvarjokerho, Malmin Lentoasema, 00700 Helsinki, puhelin 90-378 827

Painopaikka: Aurasen Kirjapaino, Saksankatu 1, 30100 Forssa, puhelin 916-221 00

Irtonumerohinta 20,- vuosikerta 70,-. Neljä numeroa vuodessa.

Toimitus ei vastaa artikkeleissa esitetyistä mielipiteistä, vaan jokaisesta artikkelista vastaa kirjoittaja itse.

Lehti ottaa mielellään julkaisutavaksi lukijoiden valokuvia, piirroksia ja juttuja.

Kansikuva: Vain yksi jäi uupumaan Utissa SM-yrityksessä. Tilanteen tallensi Esa Nykänen.

SISÄLLYS

- 2 Parapiirros
- 3 Pääkirjoitus
- 4 AFF ja tandem tulossa Suomeen
- 8 Pätkelmät
- 10 AFF jatkuu
- 12 Twin Otterin ensiaskeleet
- 14 Para-Ski PM
- 18 Para-Ski SM
- 23 Laskuvarjokerhot Suomessa
- 24 Paradog
- 26 Miljoonalaatikko
- 28 Lintu nousi siivilleen

MEIDÄN LAPSET, TEIDÄN KAKARAT

Vain 1500 suomalaista harrastaa laskuvarjohyppäämistä ja heistäkin osa hyvin laiskasti. Vaikka vuosittain kerhot kouluttavat satoja alkeiskurssilaisia, lajin pariin jää varsin pieni osa. Ja nämäkin vähät jakaantuvat maantieteellisesti eri puolille maata erilaisiin kerhoihin, joissa painotetaan hyvinkin erilaista hyppäämistä.

Ensimmäinen karkea jako voidaan tehdä toimivien ja passiivisten kerhojen välille. Joidenkin kerhojen tavaramerkki on vireä porukka ja tasaisesti suurenevat hyppyluvut. Toiset kerhot ovat juuttuneet paikalleen. Jotain toki tapahtuu, jos samat vanhat jermut jaksavat tehdä jotain. Jokunen oppilaskin pyörii nurkissa, mutta sellaisen hyppynnön saa kyllä talttumaan. Oppilasta ei tarvitse montaakaan iltaa istuttaa varjo selässä odottamassa koneelle pääsyä jos ei tuule liikaa / jos saadaan hyppymestari / jos koneeseen mahtuu / jos iltahämärä ei yllätä jne. kun hän hakeutuu muualle.

Toinen karkea jako syntyy konventionaalisia lajeja ja relatiivisia harrastavien kerhojen välille. Helsinki on kiistatta RW-kerho kun taas esimerkiksi Utissa panostetaan taitoja tarkkuushyppyyhin.

Erikoistumisessa ei ole pahaa sinänsä. Silloinhan tietoa omasta lajista voidaan välittää eteenpäin asiantuntevasti.

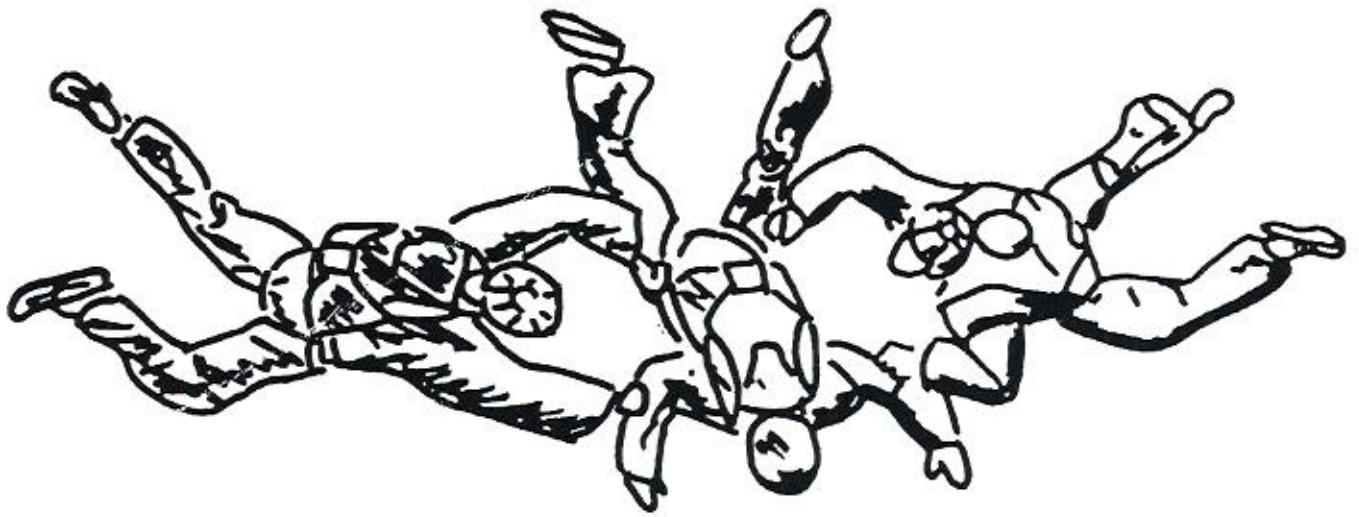
Erikoistuminen johtaa kuitenkin helposti yksipuolisuuteen ja silloin on vaarana, että oppilaalle annetaan vain oman lajin jatkokoulutusta eikä tarjota luonnollisia valintamahdollisuuksia.

Toisaalta voidaan tietysti kysyä onko monipuolinen hyppykasvatus edes tarpeen. Yksi kerho kouluttaa temputtelijoita, toinen relativisteja eikä siinä sen kummempaa. Tehdään niin kuin on hyväksi havaittu 25 vuoden aikana.

Sitten taas voidaan miettiä minkälaisia tempulahjakkuuksia piilee SLK:n nurkissa ja millaisia RW-taitureita tulisi Utin, Imatran tai Jyväskylän kerhoista, jos hyppääjät vain saisivat tilaisuuden kokeilla kaikkea.

Olisiko yhteisissä SM-kisoissa sittenkin itua? Kaikki kilpahyppääjät yhtäkaa koolla, jolloin eräitä ennakkoluuloja varmasti poistuisi. Ja utopiana vapaasti käytettäväksi ajatus: oppilaillekin oma epävirallinen pikku-SM, jossa tempua, tarkkuutta ja relatiivisia kouluttajan kanssa. Vanhat pierut tuskin muuttavat tapojaan, mutta tulevalle polvelle voisi antaa tilaisuuden.

Mimma Lehtovaara

NOPEUTETTU VAPAAPUDOTUSOHJELMA JA TANDEMHYPYT TULOSSA SUOMEEN

Markku Hiedanpää menossa 1. tandem-hypylle kuskinsa Cliff Dobsonin kanssa. Silminnäkijän eli Ilmailuliiton laskuvarjotoiminnanohjaajan Eero Kausalaisen mukaan kaikki sujui hyvin.

Tällä hetkellä Suomi on Pohjoismaista ainoa, jossa ei harasteta lainkaan tandem-hypyä. Tarvetta ja paineita toiminnan aloittamiseen kuitenkin näyttää olevan. Siksi tämä aihe oli valittu erääksi matkan pääkohteista.

Alaa opiskeltiin sekä haastattelemalla kokeneita "tandem-guruja" että vieraillemalla valmistajien luona. Lisäksi aiheeseen perehdyttiin katsele-

SIL ja ilmailuhallitus suorittivat vuoden vaihteessa yhdistetyin voimin tutustumis- ja opintomatkan Yhdysvaltoihin. Puolitoistaviikkoisen Floridaan suuntautuneen matkan tärkeimmät kohteet olivat tutustuminen tandem-hyppytoimintaan, AFF-koulutukseen sekä myös tavanomaiseen hyppykoulutukseen. Lisäksi matkan varrella tutustuttiin laskuvarjonvalmistukseen sekä hankittiin tietoja eräistä LuKT:n alakomiteoiden osoittamista aiheista.

malla alan videoita – jollainen myös saatiin mukaan tuliaisiksi (löytyy SIL:sta).

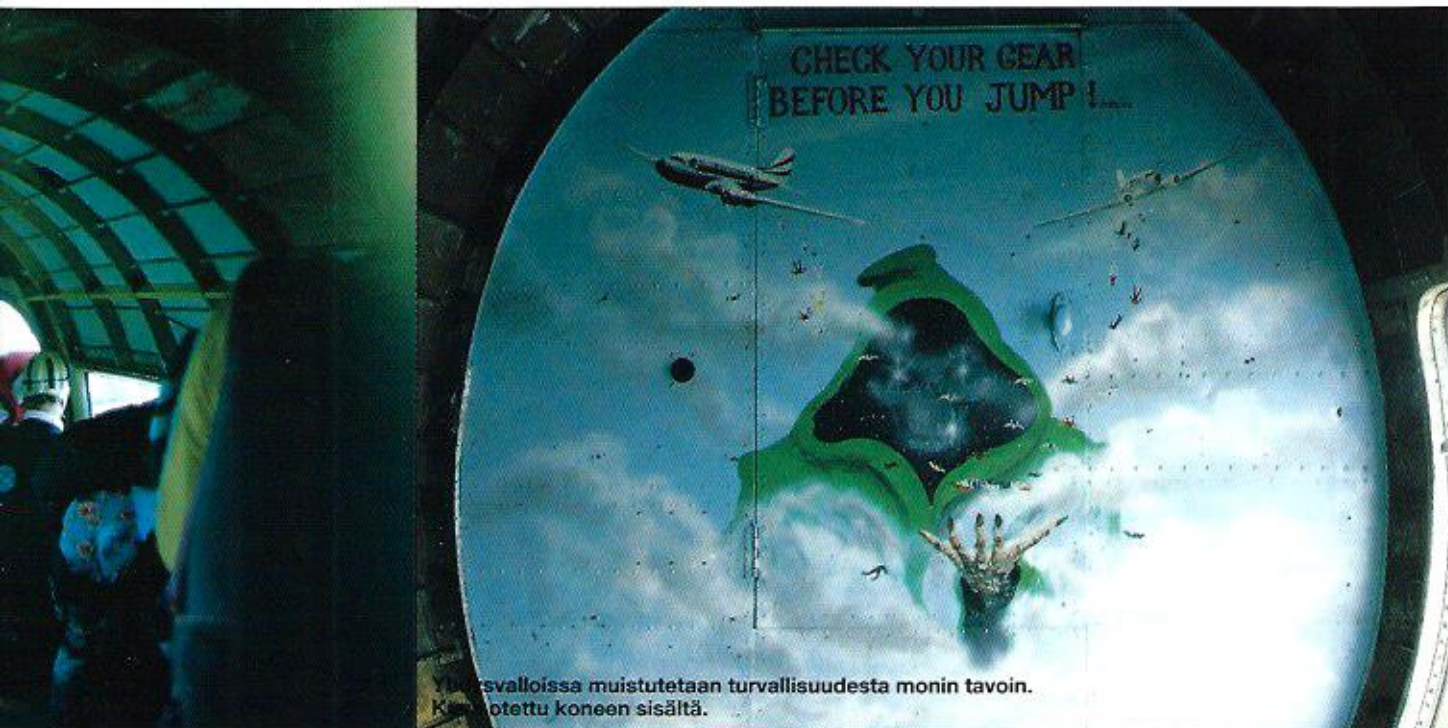
Oleelliseksi kysymykseksi nousi: voidaanko tandemhyppyjä käyttää koulutukseen. Kysymyksen tärkeys johtuu ajatuksesta, että Suomessa ei ehkä tulla myöntämään ansiohyppyoikeuksia yksityisille henkilöille, vaan eräiden (tässä vaiheessa vielä erinomaisen hatarien) kaavailujen mu-

kaan tandem-hypyt voitaisiin liittää koulutukseen. Tällöin tandemhyppyjä suoritettaisiin ainoastaan koulutusorganisaation valvonnassa ja vastuulla.

Vastauksia edellä esitettyyn kysymykseen saatiin jokseenkin tasan kahta laatua: ne jotka myivät tai käyttivät itse Vector-tandemhyppyvarusteita tuntuivat olevan sitä mieltä, että tandem-hypyt eivät ole

koulutusmuoto. Enintään sen avulla voidaan turvallisesti esitellä laskuvarjolla hyppäämistä.

Strong Enterprises'in valmistamien Dual Hawk tandem-varusteiden myyjät tai käyttäjät puolestaan vakuuttivat varusteidensa soveltuvan erinomaisella tavalla koulutukseen ja näin mullistavan koko laskuvarjokoulutuksen idean.

Koulusvalloissa muistutetaan turvallisuudesta monin tavoin. Kuvassa otettu koneen sisältä.

Matkustajan valjaisissa kiinnityskoukukset hyvin näkyvillä. Mallinukkena Markku Hiedanpää ilmailuhallituksesta, joka hypäsi tandem-hypyn vuoden vaihteessa. Ei kuulemma kadu kokemustaan.

Tandem-hypyllä käytettyjen valjaiden koko on ronskinpuoleinen tavallisiin valjaisiin verrattuna. Vectorin tandem tandemit ovat siistit ja asialliset.

Tandemit sopivia koulutukseen

Muutaman vuoden tandem-hyppyjä ammatissaan tehnyt Cliff Dobson (Tampa Bay Parachute Ranch) esitti näkemysinsään tandem-hyppyjen käyttämisestä koulutukseen, että järjestelmä paitsi sopii erinomaisesti laskuvarjokoulutuksen aloittamiseen, myös osin valmistavaksi vaiheeksi ennen AFF-koulutusta.

Dobsonin mukaan – samantapaista ohjelmaa esittelivät myös useat muut matkan varrella haastatellut Strongin varusteiden käyttäjät – tandem-koulutus voisi näyttää seuraavalta:

1. hyppy on puhdas esittely: hyppyjä varten matkustajille kerrotaan hypyn yleinen kulku, toimintaohjeet ja hätätilanteet. Matkustajilla on ensimmäisillä hypyillään myös ikioma laukaisukahva, jolla voi varjon avata. 99 % ensikertalaisista matkustajista tosin unohtaa laukaista. Ensimmäisellä hypyllä matkustaja saa kokeilla laskuvarjon ohjaamista. Maahantulossa kouluttaja on suitsissa, joskin oppilas saa koko ajan ohjausohjeita varsinaiselta "kuljettajalta".

2. hypyn aikana harjoitellaan varjon laukaisua kolme kertaa ja oppilas tarkkailee korkeutta omasta mittaristaan. Hän kääntyy jalkojen avulla 360° oikealle ja vasemmalle, sekä tarkkailee korkeutta ja laukaistaa varjon. Tällä hypyllä tulee ohjaaminen mukaan kuvaan. Hypyllä käydään läpi lentokuviot ja -korkeudet sekä loppuveto.

3. hypyllä käännetään 360° oikealle ja vasemmalle. Käännökset tehdään yksin, käyttäen käsiä ja jalkoja. Hypyllä myös harjoitellaan asennon supistamista ja levitystä sekä liukuasentoa. Todellista liukua (eteenpäin menoa) ei hypyllä jarruvarjon vuoksi kuitenkaan tapahdu.

4. hypyllä oppilas tekee kaiken minkä edellisilläkin hypyillä. Aikaisemmin kouluttaja on kuitenkin saattanut auttaa oppilasta. Nyt hänen on määrä selviytyä kaikesta yksin. Kouluttaja auttaa vain, jos hyppy ei ota onnistuakseen.

Dobsonin mielestä neljänestä hypystä kunnialla selvinnyt oppilas voisi jo siirtyä AFF-koulutukseen. Dobsonin näkemyksen mukaan tandem-hypyllä voisi korvata AFF-ohjelman kaksi ensimmäistä hypyä. Tähän näkemukseen tuntuivat yhtyvän monet matkan varrella haastatelluista asiantuntijoista.

Dobsonin näkemyksiin muitakin osin tuntuivat monet tandem- ja AFF-koulutukseen perehtyneet yhtyvän. Mm. AFF-hyppymestarikurssia DeLandinssa vetänyt Paul J. Sitter piti tandem- ja AFF:n yhteenkytkemistä edellä kuvulla tavalla täysin mahdollisena, joskin yksityiskohtia pitäisi vielä miettiä (mm. mitä nykyisen AFF-koulutuksen osia voisi jättää pois jos tandem-ikä käytettäisiin alkuopetuksessa, jne.)

Tandem-hyppyyhin tutustumiseen liittyi matkan varrella myös hypyn suoritus. Ilmailuhallituksen Markku "Miuku"

Hiedanpää suoritti elämänsä ensimmäisen hypyn Topp Of Tampa'ssa. Pilottina oli Cliff Dobson. Ilmailuliitto kytkeytyi asiaan (siis Hiedanpäähän) vapaassa pudotuksessa. Hiedanpää käyttäytyi asianmukaisesti ja hymyili leveästi.

Hiedanpään mielestä hypyllä oli kivaa ja koulutus (30 minuuttia) oli asiallista ja tulevaan tapahtumaan ja matkustajan rooliin nähden riittävä. Orpoa oloa hypyllä kuitenkin aiheutti istuminen koneessa pelkät valjaat päällä nousun aikana. Tandem-hypyllähän matkustaja kiinnitetään "pilottiin" valjaisiin vasta kun lähesytään hypykorkeutta. Tämä siksi, että koneessa on kovin vaikea istua jos tandem-pariskunta on kiinni toisissaan.

Tandem tuntuu kaiken kotun ja nähdyän jälkeen tämän jutun kirjoittajasta kovin mielenkiintoiselta vaihtoehdolta laskuvarjokoulutuksessa. Sitä voisi epäilemättä käyttää nykyisentyypiseenkin koulutukseen liittyvänä. Oppilaat suorittaisivat aina ensimmäisen hypynsä tandem-hypyynä, jolloin heillä olisi alaan tutustuessaan ehkä jopa tuhansien hyppyjen kokemus käytettävissään. Tällä hypyllä ehkä voitaisiin myös karsia pois pahimmat riskiryhmät, jotka menevät kipsiin ja toimintakyvyttömäksi hypyllä. Henkilöt, joille laskuvarjohyppy on liian voimakas kokemus karsiutuisivat itsestään tandem-hypyn jälkeen – vaarantamatta itseään.

Tandem-hypyt olisivat myös oiva tapa antaa niille ihmisille mahdollisuus, jotka ainoastaan haluavat yhden hypyn verran kokeilla omia rajojaan.

OPPILAS →

Onnettomuudet

Tällä hetkellä maailmalla lieenee hypätty ehkä parikymmentätuhatta tandem-hyppyä, joilla on tapahtunut kuolemaanjohtaneita onnettomuuksia tietyvästi neljä (7 henkilöä).

Onnettomuuksista ei yksikään ole johtunut teknillisistä syistä, vaan aina on ollut kyseessä vajaatoiminta korvien välissä. On pakattu varjo kiireessä väärin ja hierottu päävarjon kanssa liian kauan, jolloin ei ole ehditty käyttää varavarjoa. On hypätty kupurelatiivia hieman "viritetyillä" varusteilla (varavarjon pakkolaukaisuhina irrotettu) ja matkustajan sivukiinnikkeet auki, jolloin sotkeutuneen kuvun irrotuksen jälkeen matkustaja nousi hyppymestarin selkään.

On unohtettu kiinnittää matkustajia toiselta puolelta ja sen jälkeen unohtettu käyttää laskuvarjoa. On hypätty relatiivaa, jolloin ilmassa ollut yksinkertainen hypääjä törmäsi tandem-pariskuntaan. Yksinkertaiselle hypääjälle kävi huonosti.

Matemaattisen tarkastelun mukaan tandem-hyppy eivät näytä kovin turvalliselta. Edellä mainittujen tapausten tarkastelu kuitenkin osoittaa, että niissä tehtyjen virheiden eliminointi ei pitäisi olla kovin vaikeaa. Myöskin tandem-hyppymestarien huolellisella valinnalla ja koulutuksella voisi epäilemättä ongelmia ehkäistä.

PÄÄHYPPY-
MESTARI

Ilmailuliitosta löytyy jonkin verran kirjallista aineistoa tandem-hyppystä ja varusteista. Relative Workshopin Bill Booth antoi tutkimusmatkailijoille tuomiksi Suomeen oman tuotteen esittelyfilmin, johon liittyy myös USA:n televisiossa esitetty pätkä, jossa presidentin poika Ron Reagan hypää tandemilla Bill Boothin kanssa.

Pikaistettu vapaa

Nopeutettuun vapaapudotuskoulutukseen (Accelerated Free Fall Training) eli affiin tutustuttiin haastatteleamalla kokeneita kouluttajia, tutustumalla videoaineistoon ja seuraamalla USA:n laskuvarjoliiton USPA:n järjestämää AFF-hyppymestarikurssia.

AFF-koulutuksessa hypääjä suorittaa ensimmäisen hyppynsä suoraan vapaapudotushyppynä kolmen kilometrin korkeudesta, kahden hyppymestarin pitäessä kirjaimellisesti häntä kädestä koko hypyn ajan.

Koulutus alkaa tiivillä maa-koulutuksella, jossa oppilas viettää aikaa kouluttajansa kanssa pari päivää. Koulutuksessa käydään läpi kaikki hyppyyntä liittyvät perusteellisesti, sekä jutustelemalla että harjoittelemalla runsaasti vapaapudotus- ja riippuvaijassa.

Ensimmäisen hypyn oppimistavoitteita ovat mm. totuttelu pitkään vapaapudotukseen, oman suunnan huomiointi, havaintokyky hypyn aikaan, hallitut vartalon liikkeet (harjoituslaukaisut ja todellinen laukaisu) ja korkeuden tarkkailu.

APULAIS- HYPPYMESTARI

Ensimmäisellä hypyllä on mukana kaksi hyppymestaria, joilla molemmilla on selvä tehtävä- ja vastuunjako. Uloshyppyssä he ovat kiinni oppilaansa siten, että tämän on mahdollista kääntää tai kaataa "puljaa" mihinkään päin. Kun uloshyppövaihe on ohi hyppymestarit vapauttavat oppilaan käsivarret ja hän suorittaa kolme harjoituslaukaisua ja lopulta avaa oman varjonsa "oikeasti". Hypyn aikana oppilas koko ajan tarkkailee tapahtumia ympärillään. Tämän tarkkailukehän (circle of observation) kohteet ovat: maan tarkastus, korkeusmittarin tarkistus, katse hyppymestari kakkoseen (katsekontakti) ja katse hyppymestari ykköseeseen (katsekontakti).

Oppilaalle annetaan käsimerkkein laukaisukomento 4000 jalassa (1200 m). Jos oppilas ei laukaise, avaa ykkösmestari hänen varjonsa 3500 jalassa (1050 m).

Oppilaan varjovarustuksen on oltava sellainen, että sekä pää- että varavarjon kahvat ovat myös hyppymestarien helposti tavoitettavissa. Päävarjossa käytetään tämän vuoksi aina jousiapuvarjoa. Oppilaat käyttävät myös aina varolaukaisinta (FXC).

AFF-hypyllä oleellinen elementti on kommunikointi, se tapahtuu ennalta sovituin ja opetelluin käsimerkkein ja katsekontaktin avulla.

Myös toinen hypy tapahtuu kahden hyppymestarin kanssa. Toisella hypyllä ta-

voitteina ovat mm. asennon supistus ja levitys, asennon rentouttaminen ja vartalon suunnan tarkkailu.

Myös toinen hypy tapahtuu kahden hyppymestarin kanssa. Toisella hypyllä tavoitteina ovat mm. asennon supistus ja levitys, asennon rentouttaminen ja vartalon suunnan tarkkailu.

Hypyn aikana tapahtuu seuraavaa:

- yhteisellä sopimuksella hyppymestarit vapauttavat oppilaan molemmat kädet
- oppilas suorittaa kolme varjon harjoituslaukaisua, joita seuraa tarkkailukehä (circle of observation)
- oppilas supistaa ja levittää asentoaan: kädet ja jalat sisään ja ulos, asennon on säilyttävä suorituksen aikana vakana.

- oppilas kääntää muodostelmaa 90° ja kääntää sen jälkeen saman verran takaisin. Käännöksen aikana hyppymestareilla on oppilaasta valjasote ilman jännitystä.
- oppilas laukaisee 3500 jalassa itsenäisesti, tai jos hän ei sitä tee, hyppymestari antaa käsimerkkein laukaisukomennon.

Kolmatta AFF-hyppyä kutsutaan "irrotus-hyppyksi" (release dive). Myös tällä hypyllä on kaksi hyppymestaria. Tavanomaisten harjoituslaukaisujen jälkeen hyppymestarit irrottavat yksi kerrallaan otteensa oppilaasta, joka laukaisee varjonsa yksin lentäen. Laukaisuvaiheen aikana molemmat hyppymestarit ovat valmiusasemissa ottaakseen oppilaasta uuden otteen, jos suoritus ei jostain syystä onnistu suunnitellulla tavalla.

Neljännellä hypyllä tehdään jo käännöksiä ja telakoidutaan. Nyt oppilas on ilmassa vain yhden hyppymestarin kanssa. Uloshyppy tapahtuu hyppymestari ja oppilas yhdessä. Kun asento on vakiintunut, hyppymestari irrottaa otteensa oppilaasta ja pakittaa puolitoista metriä (hän on uloshyppyssä tavanomaisesti kiinni oppilaan sivulla). Oppilas kääntyy ja ajaa kiinni hyppymestariin, joka voi avustaa tarvittaessa. Suoritus voidaan ajan salliessa toistaa. Hypyllä oppilas joutuu kääntymään 90°.

Tälle hypylle liittyy myös streamerin heitto ja paikan katsominen.

Myös viidennellä hypyllä tehdään käännöksiä ja telakoidutaan. Tällä kerralla oppilas kääntyy ennen jokaista kohtaamista 360°. Kohtaamista varten hyppymestari siirtyy 3-6 metrin päähän oppilaasta. Hypyllä annetaan myös laukaisumerkki. Kään-

nös ja kohtaaminen toistetaan ajan salliessa.

Kuudetta hypyä kutsutaan "soolo-hyppyksi". Oppilas katsoo uloshyppypaikan ja ajaa koneen linjalle. Tällä kertaa oppilas suorittaa ensimmäistä kertaa uloshyppyn täysin itsenäisesti, hyppymestarin auttamatta tai puuttumatta. Uloshyppyssä ei ole hyppymestarin ja oppilaan välillä kosketusta. Uloshyppyn jälkeen oppilaan on säilytettävä stabiili asento ja suunta. Hypyllä voidaan tehdä kohtaaminen, jos sitä halutaan. Hyppymestari asetetaan oppilaan eteen ja pyöryttää takavoltin. Oppilas tekee mallin mukaisesti saman.

Voittien jälkeen oppilas paikantaa maalialueen ja liukuu sitä kohti. Hyppymestari voi esitellä liukuasentoa liukumalla oppilaan ohi.

Seitsemäs hypy on varsinaisen AFF-koulutuksen viimeinen koulutushyppy. Sen aikana tehdään puolisarja ja eritä muita suorituksia. Hypy alkaa oppilaan itsenäisellä paikan katsomisella. Uloshyppy tapahtuu sukellusulo-shyppynä tai "teräsmies-ulo-shyppynä". Sen jälkeen oppilas vakauttaa asentonsa ja tekee puolisarjan (vasen-oikea-takavoltti) niin nopeasti kuin pystyy. Tämän jälkeen hän liukuu tarpeen mukaan ja antaa laukaisumerkin.

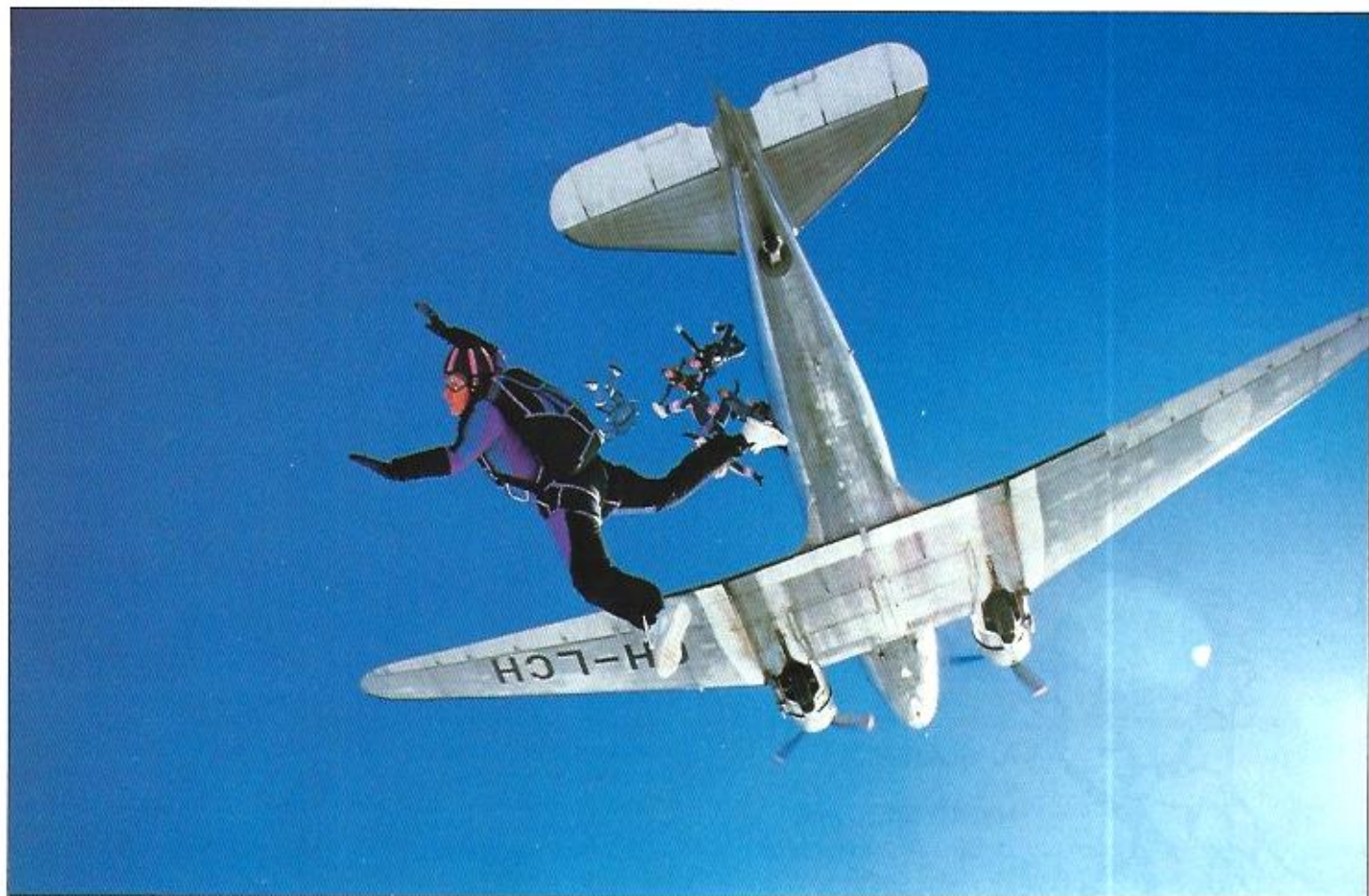
Mikäli edellä esitetyt hyppy ovat kaikki onnistuneet, voi oppilas seitsemällä hypyllä saavuttaa vapaapudotuksen tyydyttävän hallinnan, jolloin hän osaa perusliikhehdinnän sekä yksin että hypy-ystävän kanssa.

Vaikka seitsemän hypyä tuntuu vähäiseltä suomalaisesta viikkojen koulutukseen ja naruhyppyihin tottuneelta, ei edellä kuvattu koulutus kuitenkaan ole niin heppoista kuin se ensi kuulemalta saattaa tuntua. Jokainen hypy AFF-järjestelmässä on hyvin huolellisesti valmisteltu ja läpikäyty ja harjoiteltu maassa perusteellisesti. Ennen ensimmäistä hypyään oppilas on saanut yksityisopetusta aamusta iltaan pari päivää. Myös jatkohypyt sujuvat samaan tahtiin.

Varsinaisen AFF-kurssin jälkeen saavutetaan vaihe kahdeksan. Oppilas periaatteessa osaa hyppäämisen perusteet. Käytännössä hänellä on kuitenkin edessään jonkin verran ongelmia. Vaikka hän osaakin hypyn perusasiat, ei hän ole tottunut kerhotoimintaan. Hä-

**AFF JA TANDEM
JATKUU**

SIVULLA 10 ...

↑ Tytöt paransivat kuviohypyn Suomen ennätystä Tampereella toukokuun lopussa. Tampereen Ilmailuyhdistys järjesti olemassaolonsa 25-vuotisen juhlan kunniaksi lentonäytöksen, jonka ensimmäinen ohjelmanumero hyppy oli.

Uloshyppy epäonnistui täysin, sen voi päätellä kuvastakin jos on oikein tarkka, mutta 17 kimulia kohtasivat kuitenkin toisensa vapaassa ja pitivät kuviota kasassa 7 sekuntia. Näin oli uusi SE totta.

Mukana olivat: Sari-Anna Havia, Anne Louhimo, Kirsi Aarimo, Tarja Salonen, Liisa Mattila, Kiti Ekman, Kati Salmi, Laura Venäläinen, Meri Kopra, Liisa Nyblum, Leena Kajamäki, Marketta Tamminen, Mimma Lehtovaara, Maarit Nykänen, Liisa Pesonen, Merja Kempainen ja Ima Aikio.

Fokker-boogiet typistyivät Otter-boogeiksi Helsingissä. Osanottajatulvan pelossa tapahtumaa ei liiemmin mainostettu varsinkaan ulkomailla ja näin hyppyyjoukko jäi alle sadan. Fokker ei tullut lainkaan paikalle, koska sitä ei saatu myytyä täyteen Norjan päässä. Liekö aika ajanut fokkerien ohitse, kun tarjolla on peräporttikoneita ympäri maailmaa.

Järjestelyt pelasivat mukavasti ja joitakin yli 20-waytä nähtiin taivaalla. Talon bändikin oli paikalla.

KOONNUT MIMMA LEHTOVAARA, KUVASI PEKKA PALOTIE JA ESA NYKÄNEN SEKÄ

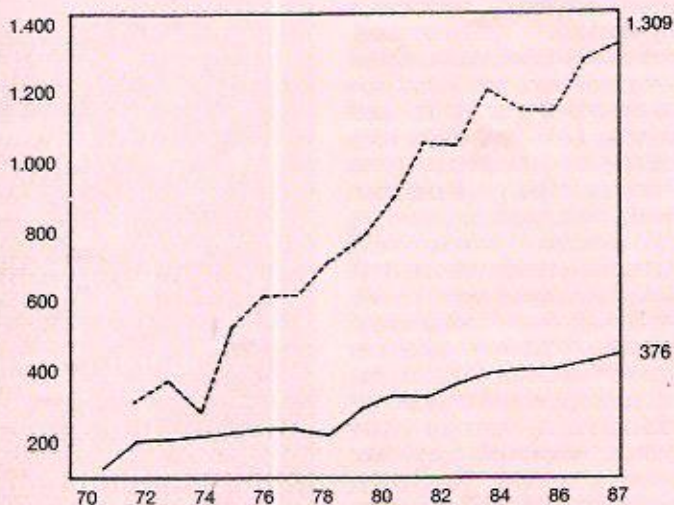
Hupsis! Pieni ohjausvirhe vain, ei syytä huoleen. Kentälle olisi ollut matkaa noin 10 metriä, mutta melkein hän ei näissä hommissa riitä.

Kalustomiehet tuskailevat puissa roikkuvia varjoja, sillä yleensä se teettää heille lisää työtä. Hyväkuntoinen oppilas tähyää jo apujoukkoja paikalle.

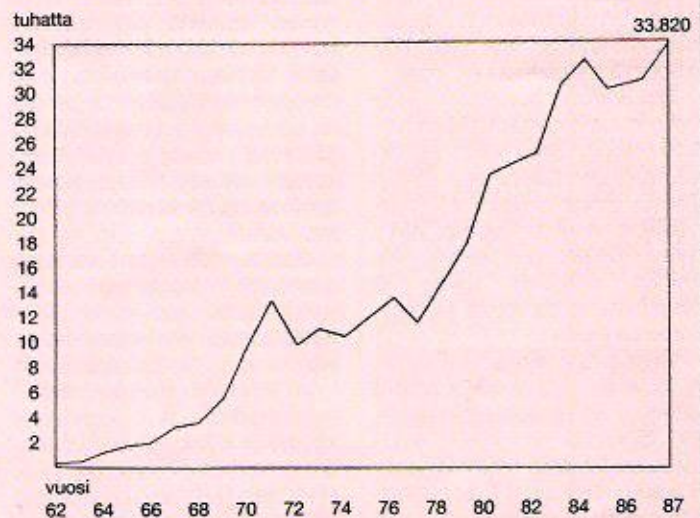
Viime vuonna koulutettiin ahkerasti

kerho	kursseja	oppilaita
Alavuden ilmailukerho	2	23
Hallin Laskuvarjokerho	—	—
Imatran Ilmailukerho	5	51
Jyväskylän Laskuvarjokerho	8	65
Kainuun Laskuvarjokerho	2	12
Kanta-Hämeen Laskuvarjourheilijat	2	13
Kotkan Ilmailukerho	—	—
Kuopion Laskuvarjourheilijat	4	19
Kärsämäen Nuorisoilmailijat	—	—
Napapiirin Laskuvarjourheilijat	4	19
Oulun Laskuvarjokerho	7	51
Perämeren Ilmailuyhdistys	2	21
Pohjois-Karjalan Laskuvarjourheilijat	2	8
Satakunnan Laskuvarjourheilijat	4	31
Suomen Laskuvarjokerho	8	143
Tampereen Laskuvarjokerho	5	39
Turun Laskuvarjourheilijat	4	42
Utin Laskuvarjokerho	5	44
Vaasan Laskuvarjokerho	1	7
Yhteensä	65	588

AKTIIVISET LASKUVARJOHYPPÄÄJÄT JA HYPPLYUPAKIRJAT 1970–1987

LASKUVARJOHYPPYJEN MÄÄRÄT SUOMESSA VUOSINA 1962–1987

----- aktiiviset laskuvarjohyppääjät
 _____ voimassa olevat lupakirjat

Elokuussa Suomeen tulee pitämään AFF-mesukurssin Paul J. Sitter USA:sta. Ensimmäisen vuoden keväänä olisi aikomus aloittaa AFF-koulutus Helsingissä ja Oulussa.

nellä on tähän saakka ollut koko ajan tukenaan ja apunaan ammattimainen laskuvarjokouluttaja. Nyt hän saa selviytyä "viidakossa" yksin.

DeLandissa haastateltu USPA:n hyppymestarikurssin vetäjä Paul J. Sitter kertoi tämän vaiheen osoittautuneen jonkin verran ongelmalliseksi. Hyppääjä ei vielä seitsemän AFF-hypyn jälkeen ole valmis. Hän kaipaa edelleen tukea ja opastusta sekä myös täydennyskoulutusta.

Sekä Sitter että USPA:n toimistossa majaansa pitävä USPA:n koulutuspäällikkö Mike Johnston pitivät AFF-koulutusta erittäin turvallisenä. Koulutuksen aikana ei ole yhtään oppilasta tai kouluttajaa kuollut, eikä myöskään muita vakavia turvallisuusongelmia ole esiintynyt. Myöskään jo koulutuksensa päättäneet entiset AFF-oppilaat eivät ole myöhemmän hyppyuransa aikana osoittautuneet millään muotoa riskiryhmäksi.

Kädestä päästettävä apuvarjo oppilashypyillä

Kanadassa käytetään kaikilla oppilashypyillä kädestä päästettävää apuvarjoa. Samoin tehdään Suomessa Imatran Ilmailukerhossa. Koska asia on täällä Pohjolassa uusi, päätti sankarimatku hankkia myös tästä asiasta käyttöönsä itseään viisaampien mielipiteitä. Mielipiteitä hankittiin matkan aikana USA:n asiantuntijoilta, matkan jälkeen "tutkimustyötä" jatkettiin ottamalla yhteyttä Kanadaan.

USA:ssa haastateltiin aiheesta mm. USPA:n virkailijoita sekä useita ammattimaisia kouluttajia. USA:n puolella kaikilla haastatelluilla oli selvä kanta siitä, että kädestä päästettävää apuvarjoa ei pitäisi käyttää oppilashypyillä ennen kuin oppilas hallitsee vapaa-pudotus- ja laukaisuasennon. "Ainakin joitakin hallittuja hyppyjä jousiapuvarjollisella varustuksella olisi välttämätön ennen kädestä päästettävän käyttöä..." kuvaili näkemystään USPA:n Johnston. Hän myös kertoi USPA:n turvallisuus- ja koulutuskomitean tutkineen asiaa ja päätyneen samanlaiseen näkemykseen, joka on myös kirjattu USPA:n koulutusohjelmiin.

Matkan jälkeen Kanadaan suoritettujen yhteydenotot antoivatkin sitten kovin erilaisen vastauksen. Kanadan laskuvarjoliiton koulutuspäällikön Ron Pinderin mukaan kaikki hyppykerhot ja -keskukset käyttävät alusta pitäen kädestä päästettävää apuvarjoa – eikä minkäänlaisia ongelmia ole esiintynyt.

Kanadan hyppymääriä ei tiedä kukaan, mutta kyseessä on suuri maa, jossa on melkoisesti kaupallisia, suuria hyppykeskuksia. Niin että myös kanadalaiselle ajatukselle löytyy taakse tilasto-voimaa.

→ Strongin jarruvarjo tulee repun keskeltä

← ja Vectorissa repun alaosa. Molempia valjastyyppisiä käytetään menestyksellisesti.

IAD-pakkolaukaisujärjestelmä

Kanada on myös toisessa koulutukseen liittyvässä asiassa edelläkävijä. Kanadassa ei tehdä lainkaan ns. kovia pakkolaukaisuhyppyjä, joissa laukaisuhihna vetäisi tavalla tai toisella varjon auki. He käyttävät ns. IAD-pakkolaukaisujärjestelmää (Instructor Assisted Deployment), jossa hyppymestari heittää oppilaan kädessä päästettävän apuvarjon ilmavirtaan uloshypyn aikana. Myös tätä järjestelmää kanadalaiset kuvaavat erinomaiseksi. Pinderin mukaan ei ongelmia ole esiintynyt lainkaan, vaikka järjestelmää on käytetty ainoana pakkolaukaisujärjestelmänä jo vuosikausia.

Sekä USA:n että Kanadan asiantuntijoilta tiedusteltiin mielipidettä järjestelmästä, jossa IAD-järjestelmää sovellettaisiin siten, että apuvarjoa ei heitettäisi ilmavirtaan, vaan että se tulisi hyppääjän vetämänä sopivalla hetkellä ulos "laukaisuhinnan" päässä olevasta joustavasta pussista.

Haastatellut asiantuntijat tuntuivat pitävän alkuperäistä IAD-järjestelmää hyvin käytettynä aivan kelvokkaana järjestelmänä. Yleinen toteamus koskien oikeaa käyttötapaa oli, että apuvarjoa ei pitäisi pitää kädessä, vaan se pitäisi heittää ilmavirtaan tarkalleen oikealla hetkellä. Vain tällöin varjo kehittyi puhtaasti ja oikeasuuntaisesti ilmavirtaan. Kuvatussa "joustavan pussin järjestelmässä" menetettäisiin mielestä IAD-järjestelmän merkittävin etu eli mahdollisimman puhdas ja oikeasuuntainen avautumisprosessi.

AFF

- KOUKUN KÄS

VEDÄ

TAIVUTA

TARKKA-AVAISUUTTA!

SUORISTA JALAT

TAIVUTA JALKOJA

Joulubooogie

Matkueen saapuessa Zephyrhillsiin oli joulubooogien loppuvaihe menossa. Paikalla oli enää parisen sataa osanottajaa, kaikkiaan siellä oli ollut noin seitsemän-kahdeksansataa. Hyppykeskus operoi kolmella DC-3:lla, joista yksi oli oma ja muut vuokrattuja. Boogeissa hypättiin suunnilleen sama määrä hyppyjä, kuin Suomessa koko vuosina.

Boogeihin ilmoitaututtaessa tuntui olevan yksi asia tärkeidessään yli kaiken muun: VASTUUVAPAUTUS. Oli täytettävä parin sivun mittainen vakuutus, jonka jokainen kapale piti varustaa nimikirjaimilla merkiksi että on luettu ja lopuksi laittaa nimikirjoitus. Paperi vapautti järjestäjän kaikesta mahdollisesta ja mahdollottomasta vastuusta.

USA:ssa tällainen paperi on välttämätön, koska siellä ihm-

set nostavat oikeusjuttuja mistä tahansa ja milloin tahansa – ja myös saavat läpi mitä hurjempia juttuja. Hyppykeskuksen manageri Betty Kabeller kertoi haastatteluni yhteydessä erään esimerkin mielettömistä oikeusjutuista: eräs ikääntyneempi pappi oli haastanut paikallisen tiemestarin oikeuteen, koska pappi oli kaatunut polkupyörällä. Papan mielestä syy vakavaan onnettomuuteen oli tiemestarin, koska pappi kaatui mäessä, jossa ei ollut siitä varoitavaa liikennemerkkiä. Juttu oli vielä kesken.

Vastuuvapautus tuntuu olevan niin tärkeä paperi, että Zephyrhillsin hyppykeskus Phoenix ei suostunut luovuttamaan tyhjää kopiota vakuutuksesta, koska "he ovat kullaneet niin suunnattomasti aikaa, vaivaa ja rahaa kehittämiseen niin täydellisesti kattavan paperin..."

Vastuuvapautuksen ohella varavarjo tunnuttiin synnyttävän tarkkaan. Hypylle ei ole

asiaa, jos ei varjosta löydy paikallisen riggerin plommia.

Myös hyppypäiväkirja ja lupakirja tarkastettiin. Jos hyppykokemus oli puutteellinen, ei parapersoonaa päästetty "oikeiden hypääjien" joukkoon, ennen kuin hänen taitonsa oli myös taivaalla testattu paikallisen kouluttajan toimesta.

Boogeissa pokat koottiin siten, että jokaisessa konekuormassa oli useita hyppykeskuksen palkkaamia kouluttajia, jotka kokosivat RW-hyppykokemuksen perusteella eri tasoisia joukkueita. Joukkueet keksivät jäsentensä ja kouluttajan mielikuvitusta käyttäen kunkin hypyn ohjelman, huomioiden joukkueen jäsenten eväät (kokemustason).

Järjestelmä vaikutti toimivalta ja hypääminen tuntui suhteellisen turvalliselta ja hyvin organisoidulta.

Edellä kuvatut muodollisuudet olivat täsmälleen samat kaikissa hyppykeskuksissa, joissa edustusjoukkue vieraili.

Sunshine factory

Vierailun eräs keskipisteistä oli Henrin ja Joannien Sunshine Factory keskellä Zephyrhillsin kaupunkia. Yritys on muodoltaan osakeyhtiö, jonka omistavat Joannie Murphy-Pohjolainen (yhtiön presidentti) ja Henri Pohjolainen (tekniikan johtaja). Yritys myy kaikkea laskuvarjoalan tavaraa sekä valmistaa "ei-TSO-tavaraa", kuten varjokasseja yms.

Yhtiössä oli joulubooogien aikana töissä 13 henkilöä. Boogien aikana olikin liikkeesä melkoinen vilskke, kun tupa oli täynnä ostajaksi pyrkiviä koko 12-tuntisen aukioloajan. Sama aukioloaika koski myös viikonloppuja.

Muina aikoina liikkeessä on hiljaisempaa. Tällöin tehdään myynti- ym. matkoja erilaisiin tapahtumiin USA:ssa ja muualla.

Paikkana Zephyrhills on varsin hyvä: siellä käy hypääjiä talvella ympäri maailman. Nekin jotka eivät käynnillä mitään osta, panevat liikkeen visusti mieleensä, jolloin kaupat saattavatkin syntyä myöhemmin.

Suomen myyntiä Henri kuvaili suhteellisen pieneksi, mikä nähdyn valossa onkin helppo uskoa.

Sun Path

Sun Path on täsmälleen samoissa tiloissa edellisen yrityksen kanssa toimiva yritys, joka on perustettu valmistamaan Javelin-tandemia, joka sai TSO-leiman marraskuussa 1987.

Javelinia suunniteltaessa on tarkoituksena hyödyntää parhaita piirteitä useista markkinoiden parhaimmiksi tunnetuista varusteista. Javelinissa löytyy piirteitä SST:stä, Vectorista ja Talonista. Käytännössä ei vielä tiedetä, miten hyvin on onnistuttu.

Javelinin valmistus on kuitenkin tätä kirjoitettaessa toistaiseksi vahvistamattoman tiedon mukaan kärsinyt pahan takaiskun laitteen suunnittelijan Mike Furryn loikattua ulos Sun Path'ista ja vietyä Javelinin mukanaan. Ehkä tuote olikin niin hyvä...

TEKSTI JA KUVAT EERO KAUSALAINEN

Gerald Kopp & Tom Fowler/
Strong Enterprises
Betty Kabeller/Phoenix
Zephyrhills
Skydive DeLand
William H. Ottley/USPA
Paul J. Sitter/USPA
Mike Johnston/USPA

KUKSESSA KÄYTETTÄVÄT VÄLISEIT KIKIT

KOPAUTA KANTAPÄITÄ

TOISTA USEITA KERTOJA
KANTAPÄIDEN KOPAUTUS

Hypääjä ei voi jäädä tietämättömäksi lajin vaaroista. Kuinka tehokkaita oheisen kaltaiset ilmoitustaulut ovat, ei ole selvillä. Liiallinen tolkkuttaminen riskeistä voi johtaa välinpitämättömyyteen, johon tuskin on varaa.

USPA

Matkan viimeisenä kohteena oli tutustuminen USA:n laskuvarjoliittoon, joka sijaitsee Washington DC:ssa – tai täsmällisemmin: Alexandriaassa (vrt. Helsinki ja Vantaa).

Liitossa on jäseniä noin 17.000 eli kymmenen kertaa enemmän, kuin SIL:ssa on laskuvarjoilun pääharrastuslajikseen ilmoittaneita. Suomessa on siis väkiluku huomioiden merkittävästi enemmän laskuvarjoilevia jäseniä.

USPA:n toimistossa työskentelee kymmenkunta henkilöä. Lisäksi liitolta on erilaisia "keikkatyöläisiä" vetämässä kursseja tai projekteja. De Landissa tavattu Paul J. Sitter oli juuri tällainen keikkapalkalla oleva työntekijä.

Mainittu Sitter on muuten tulossa Suomeen elokuussa vetämään AFF-hyppymestari-kurssia, mikäli SIL/SLK-pro-

jekti saadaan toteutettua.

Liitto ei saa taalaakaan tukea valtiolta tai muilta julkisilta yhteisöiltä. Sen pitää hankkia rahat itse liiketoiminnalla ja jäsenmaksuilla. USPA:n vuotuisen budjetin on suunnilleen SIL:n budjetin kokoinen eli runsaat 5 miljoonaa. Tietoja siitä, kuinka suuri osa USA:n hypääjistä kuuluu liittoon ei ole. Suurimmissa hyppykeskuksissa tuntuu kuitenkin olevan vaatimuksena liiton sertifiointi omaaminen, joka tukee liiton jäsenhankintapyrkimyksiä.

Koska liitto ei voi ketään velvoittaa jäsenekseen – sitä ei mikään pykälä USA:ssa tee – on sen oltava niin hyvä, että laskuvarjoheilijät kokevat liittoon kuulumisen mielekkääksi.

USPA:n toimisto oli varsin nykyaikainen, pitkälle automatisoitu ja epäilemättä tehokas.

USPA:n tuliaisina saatiin muutama kilo kirjallista materiaalia, mm. USPA:n koulutusohjeistot (hypääjän opas).

USPA:n lisäksi tutustuttiin lumisessa (!) Washingtonissa myös maailmankuuluun ilmailu- ja avaruuseumeroon. Jos se olisi ollut voimakas Miuku&Eerosta kiinni, olisi siellä oltu ainakin viikko. Kun se kuitenkin oli muusta kiinni, jäi visiitti yhteen iltapäivään. Suosittelemme.

We are most grateful to the people who gave us tremendous help to reach our goals during our expedition. We would like to thank:
Henri & Joannie/Sunshine Factory
Bill Booth/Relative Workshop
The Dobsons/Tampa Bay Parachute Ranch

Voisi sanoa, että Twin Otter tuli, näki ja voitti helsinkiläisten sydämet. Tähänastiset kokemukset ovat olleet myönteiset, kone on täyttänyt siihen asetetut odotukset. Kerhon rahastonhoitajakaan ei enää hikoile tiliotteiden ääressä, vaan on päästänyt suustaan vallattomaksi luonnehdittavan lausahduksen 'kyllä tää homma onnistuu'. On selvää, että miljoonaluokan ostosta ei suomalainen ilmailukerho tee noin vain, vaan isonkin kerhon talous joutuu kireälle. Vakavat vaaratilanteet ovat myös leimanneet kauden alkua.

Kyllä kerholaisten mielissä värähti, kun Otter otettiin hyppykäyttöön. Siviiliversion penkit laitettiin varastoon, samoin ovi ja portaat. Tilalle tuli lattia, turvavyöt ja kerhon alaparakista nysyitty vanha tuolinrämä, jota voi käyttää astimena kun kipuaa koneeseen. Hienous haihtui, mutta tilalle tuli upea hyppykone.

Niin, ne turvavyöt. Pilatukseen ahtauduttiin tilan sallimissa rajoissa selkeällä systeemillä. Kun uusi, suuri Otter oli platalla, vaikutti siltä, että istumatilaa on niin lokoisasti, ettei mitään hätää. Viranomaisen kuitenkin vaatii näinkin isossa hyppykoneessa turvavyöt (sinänsä ihan perusteltua), jotka sitten määrättäväkin istumajärjestyksen harvinaisen tarkasti. Ahterin leveys ei saisi ylittää xx senttiä eikä maha pullistella liikaa. Tilavuuden tuntu on äkkiä harhaa kun istutaan kirjaimellisesti polvet suussa.

Tilanteeseen on onneksi tulossa helpotus, itse asiassa aivan samoihin aikoihin kuin tätä kirjoitetaan. Koneeseen asennetaan sivupenkit, joka helpottavat oleellisesti kuormaamista ja myös istuskelua. (On jo ok, hyvä!)

Oppilaiden lastaaminen

TWIN OTTERIN ENSIASKELEET KAUSI LÄHTENYI HIENOSTI JA HUONOSTI KÄYNTIIN UUDESTA KONEESTA

osoittautui yllättävän hankalaksi, sillä ensin heidät on saatava kiinni pakkolaukaisutelineeseen ja sen jälkeen puristettava turvavyön syleilyyn. Jos naruja on keikassa esimerkiksi neljätoista, voi pilotti huoleti nauttia lämpimän aterian koneen kuormauksen aikana.

Lastaamiseen hitaus on tietenkin vain vähäinen käytännön pulma, joka tosin maksaa. Kone kun ei liioin tuota seistessään paikallaan. Vakava, turvallisuutta uhkaava puoli havaittiin heti alussa. Varsinaisesti se ei liittynyt turvavöihin, vaan pikemminkin lattialla istumiseen. Seinustalla on nimittäin sellainen pikku reunus, johon varjon sokat tarttuvat hanakasti kiinni. Paras saldo yhdessä pokassa on ollut kolmen varjon tahaton aukeaminen. Koska koneessa ei vielä ole ovea, on tilanne erityisen vaarallinen, jos aunut varjo saisi ilmaa sisuksiinsa. Penkki nostaa hypääjän yli tämän kiusallisen reunuksen, joten varjojen turhat avautumiset ovat historiaa.

Kädestä päästettävät tulossa

Oppilastoiminnassa käytetään patjoja, jotka pakkolaukaisuhyppyillä joutuvat harmillisen usein kierteille – oikeammin – punokset ovat kierteillä. Tilanne ei ole vaarallinen, mutta oppilaalle varsinkin toistuesaan ikävä. Siksi SLK:ssä on toukokuun alussa kuvattu videolle kädestä päästettäviä pakkolaukaisuhyppyjä. Tällöin hypymestari pitää oppilaan varjon aputattia kädessään ja päästää sen irti kun oppilas on hypännyt ilmavirtaan. Videolta huomattiin välittömästi, että kierteitä ei tullut lainkaan. Niinpä Helsingissä on vakavasti pohdittu siirtymistä kädestä päästettävään pakkolaukaisuohjelmään. Menetelmään on käytetty menestyksellisesti suuressa maailmassa.

Tähän asti ainoa iso ongelma, joka uudesta tavasta on tullut mieleen, liittyy siihen seikkaan, että hypymestari ei jostain syystä avaaakaan varjoa, vaan luulee oppilaan hypäävän itseohjautuvasti. Tämänkaltaisten väärinkäsitysten eliminoiminen on kuitenkin helppoa. Oppilaalle voidaan antaa apuvarjo käteen jo varusteiden tarkastusvaiheessa tai koneeseen noustessa. Oppilas voidaan varustaa vaikkapa kirkkaanvihreällä käsivarsinauhalla merkiksi pakkolaukaisuhyppystä tai valjaisiin voidaan tehdä selvä merkintä 'naruhyppystä'. Voidaan kai lähteä myös siitä oletuksesta, että oppilas saa oman suunsa auki, jos häntä luullaan erehdyksessä 'itsärihyppääjäksi'. Oppilaan oma huolehtiminen ei tietenkään voi olla lähtökohtana, mutta sekin on yksi varmistuskeino muiden rinnalla. Myös siitä oletuksesta voi käsitellä lähteä, että hypymestarikoulutuksen saanut ihminen tajuaa vastuunsa heittotilanteessa.

Sen lisäksi, että punosten kierteet selvästi vähenevät, nopeutuu keikan pakkaaminen koneeseen, seikka, joka on otettava huomioon sekin. Sähläminen narujen kanssa koneessa loppuu muutenkin, eikä enää tarvitse pelätä, että joku onneton sotkeutuu metrien nyöreihin vahingossa ja kompastelee ja sätkii niissä mahdollisesti hyvinkin vaarallisesti.

Kahvat avittamaan kuviohyppääjiä

Relatiivihyppääjät ovat kiitelleet Otterin oven kokoa, eikä lentovauhdissakaan ole valittamista. Kesän myötä kuntoon saadaan varmasti myös joitakin askarruttanut kahvasia. Puljalähdöt helpottuvat huomattavasti, jos oven ulkopuolella asennetaan ottimia tai yhtenäinen tanko, josta voi kouraista kiinni kiivetessään

koneen ulkopuolelle. Kokonaisuuteen verrattuna kahvat ovat tietenkin pikkujuttu, mutta relatiivipainotteisessa kerhossa, jossa vielä on useita harjoittelevia joukkueita, kahvojen merkitys korostuu.

Kun vielä SM-kilpailut hypätään Otterista, on selvää että kisajoukkueet haluaisivat harjoitella uloshypyt varman päälle.

Pari käytännön seikkaa pilotin näkökulmasta ja hypääjänkin

Huolestuneet lentäjät ovat muistutelleet hypääjiä seikoista, jotka tuntuvat itseltään selviltä, mutta joita kaikki eivät syystä tai toisesta ymmärrä.

Kuten tiedämme, Twin Otterissa on kaksi moottoria ja siis kaksi pyörivää potkuria eikä niiden eteen ole pakottavaa syytä kävellä. Lentäjät ovatkin ilmaisseet toiveenaan, että heidän kanssaan keskusteltaisiin koneen sisällä, jolloin kiusaus mennä huutelemaan linjaohjeita tms. sivuikkunan luota poistuu kokonaan. Tämänkaltaisen huolenpito saattaa tuntua naurettavalta, mutta lentäjät olivat aivan vakavia, kun näkivät jonkun huolettomasti käyskentelevän pyörivän potkurin lähetyksillä.

Toinen seikka, josta nyt näin lehdenkin sivulla mainittakoon, liittyy siihen punaiseen tankoon koneen peräpuolella. Tanko on siellä estämässä koneen niaamista lastauksen aikana. Kyseinen tanko on kuitenkin hyvä poistaa ennen kuin lähdetään rullamaan. Koneen rungon pohja ei nimittäin kestä määrättömiä, eritoten sitä ei ole tehty kestäväksi pomppivaa tankoa, joka hakkaa koko ajan koneen alaosaan. Siksi olisi parasta näyttää pilotille tuki samalla kun antaa heille merkin käynnistyslaitteen irtotosta.

Twin Otterin myötä ovat vaaratilanteet ja läheltä-piti-tapaukset valitettavasti tulleet mukaan kuvioihin. Liekö löystyneellä hyppyykurilla ja asenteilla vaikutusta asiaan vai meneekö kaikki vain ison, hienon koneen piikkiin. Kone itse tuskin on syyppä mihinkään, joten itsetutkailu on varmasti paikallaan.

Ja se mitalin toinen puoli

Alkuinto ei ehtinyt laantua, kun ensimmäinen vakava vaaratilanne sattui. Uloshyppypaikka määriteltiin täysin pieleen. Hyppääjistä osa joutui laskeutumaan Malmin hautausmaahan liepeille, mikä ei ole aivan kentän lähituntumassa. Yksi hyppääjä loukkasi itsensä vakavasti alastulossa. Saldona oli murtunut reisi, lonkka, kantapää, vammoja selässä ja ruhjeita. Hyppääjä joutui leikattavaksi ja sen jälkeen hoidettavaksi teho-osastolle ja toipumisen alettua tavalliselle osastolle useiksi viikoiksi.

Onnettomuuden takia ilma-tilaus perusti tutkijalautakunnan, jonka raportista kerrotaan seuraavassa lehdessä. Siksi tässä yhteydessä ei spekuloida syillä eikä seurauksilla, vaan todetaan joitakin asioita, joiden ei soisi toistuvan:

Uloshyppypaikan määrittäminen ei tarkoita sitä, että itse pääsee hikisesti kentälle, vaan sitä, että muutkin samalla linjalla lähtevät voivat hypätä turvallisesti. Paikan katsojan on tunnettava vastuunsa muistakin kuin itsestään. Jos tällainen ajattelutapa on ylivoimainen, olisi syytä jättää paikan katsominen sellaisille hyppääjille, jotka asennoituivat asiaan toisin. Uloshyppy-

paikan määrittäminen on periaatteessa varsin yksinkertaista, joskin yllättävät tuulen suunnan muutokset tms. lisäävät virheiden mahdollisuutta. Lentäjien kanssa voi tietenkin aina konsultoida jos on aihetta olettaa ylätuulten muuttuneen.

Ennen kuin hyppääjä sän-tää ulos koneesta, ei liene suuri vaiva vilkaista maisemaa alapuolella. Jos alla välkkyi sininen Suomenlahti, uusi linja ei ole huono ajatus. Eihän kukaan järkevä ihminen hyppää tietentahtoen vääriin paikkaan ja ota loukkaantumisen riskiä, joka on aina suurempi jos tullaan alas muualle kuin kenttäalueelle. Eikä kukaan järkevä pokanvahvin edes suunnittele sellaisia ylilentöjä, joiden viimeiset lähtijät joutuvat arvuuttelemaan kentälle pääsystä. Eikä kukaan järkevä lentäjä kuvittele, että hyppääjä voi lähteä koneesta räkänä taivaalle koska tahansa 600 metrin yläpuolella. Kaikilla on oikeus hypätä turvallisesti ja osa turvallisuuksiin liittyy oikeaan hyppypaikkaan.

Suomen Laskuvarjokerhossa ei ole jääty ihmettelemään tilannetta, vaan kesäkuun 18. järjestettiin turvallisuusseminaari, jossa käsiteltiin kevään vaaratilanteita ja keinoja vastaavien tapausten eliminoimi-

seksi.

Väärän uloshyppypaikan haitat tulivat todistettua hyvin ikävällä tavalla. Tähän ei kuitenkaan synkät kokemukset päättyneet, vaan tarvittiin uusi, hyvin vaarallinen tilanne, ennen kuin muutamat tosiseikat valkenivat.

Kaksi pitkän vapaan oppilasta pudotettiin samalla ylilennolla. Ensimmäinen hyppäsi yksin ja toinen teki ryhmähypyn hyppymestarin kanssa. Ikävä vain, että uloshyppy tehtiin niin kovalla kiireellä, että välimatkaa ei tullut tarpeeksi, joten kävi niin kuin ei koskaan saa käydä: oppilaat törmäsivät toisiinsa. Ensimmäisenä lähtenyt oli avannut varjonsa, kun toinen liukui päälle. Varjo meni riekaleiksi, oppilas teki oikeaoppisen kuvun päästön ja varavarjon avauksen ja laskeutui vammoilla. Törmääjä ei onneksi menettänyt tajuntaansa, vaan pystyi avaamaan varjon normaalisti. Jokainen voi itse mielessään miettiä kuinka lähellä erittäin vakava onnettomuus oli.

Tätäkin asiaa tutkitaan tarkemmin, joten palaamme juttuun seuraavassa lehdessä.

On kuitenkin täysin kiistatonta, että hyppääjien välille täytyy jäädä riittävästi väliä elleivät he hypää joukkueena. Silloin joukkueiden väliin pitää jäädä riittävä monta sekuntia aikaa. Riittävä sekuntimäärä on kahdeksan, joten minkäänlaista kiirettä ei edellä lähte-

neen perään saa olla. Jos linjan ajo menee liian pitkälle, ollaan siitä onnellisessa tilanteessa, että koneen voi kääntää ympäri ja ajaa uuden linjan. Jos lennonjohto jostain syystä vaatii yhtä ylilentöä, koneesta ei silti lähdetä kiireellä, vaan pidetään turvallisuusväli ja jätetään vaikka hyppäämättä jos paikka venyy kohtuuttomasti.

Voidaan kyllä olettaa, että lentäjä selvittää lennonjohtolle tilanteen ja kertoo, että kaksi linjaa mahdollisesti tarvitaan turvalliseen hyppyyhin. Lennonjohto ei varmastikaan pakota ketään ottamaan turhia riskejä. Jo maassa ennen nousua pitää selvittää tilanne lennonjohtajille, sillä aina voi sattua jotain yllättävää, joka vaatii uutta kierrosta (esim. uloskiipeämiseen menevä aika on huomattavan pitkä jollakulla tms.).

Uusi, iso kone on tuonut mukanaan hätäkiintiä ja kii-rehtimistä, mihin ei pitäisi olla lainkaan syytä. Eihän vanhas-takaan koneesta (Pilatus) kukaan hypännyt hysteerisesti toisten perään välittämättä uloshyppypaikasta tai turvallisuusväleistä. On vaikea keksiä pätevää syytä, että näin pitäisi toimia tällä hetkellä.

Vaikka kone onkin kallis ja lentäminen maksaa, ei turvallisuutta voi mitata rahassa, varsinkin rahassa ei voi mitata ihmishenkä ja vakavia loukkaantumisia.

Rinteeseen hyppääminen ei ole aivan helppoa.

PARALAJIN PARHAAT POHJOISMAISET

PM-kisat pidettiin tällä kertaa Ruotsissa ja paikkana oli Sundsvall. Paikallinen kerho oli onnistunut niin paikan kuin ajankin suhteen, sillä pitkästä ajasta kisat saatiin vietyä läpi kunnialla ja mestaruuksia pystyttiin jakamaan. Edellisinä vuosinahan sää on tehnyt tepposensa ja hypyt ovat jääneet suorittamatta.

Nyt aurinko paistoi ja ilmat olivat lämpimät. Hypyt saatiin läpi kahdessa päivässä tyynen ja aurinkoisen sään vallitessa. Pienet pakkaset eivät haitanneet murto-maahiihtokaan.

PM kisojen tulevaisuus

Pitäisikö PM-kisat lopettaa, sillä viimeisten vuosien ajan ne ovat olleet Ruotsi-Suomi maaottaeluja, joten on hieman väärin puhua PM-kisoista. Miten saada norjalaiset innostumaan lajista, sillä kyllähän Para Ski on todella mukavaa. Voi yhdistää kaksi lajia toisiinsa, sillä kuka talvella relatiivisia hyppää. Tarkkuutta sen sijaan voi ja näin säilyttää mukavasti tuntuman hyppäämiseen 6 kk:n tauon asemesta. Meillä

lajihan on saanut kovan suosion, mutta ei ollut ruotsalaisilla hurraamista, sen verran vähän oli osallistujia heidän omista mestaruuskisoissa. Nehän pidettiin PM-kisojen yhteydessä.

Suomi lähti oikein reippain joukoin PM-kisoihin. Oli kaksi joukkuetta molempiin niin Alppi- kuin Nordic Para Ski:n. Osa jäsenistä osallistui kylläkin molempiin lajeihin joten joukkueen vahvuus oli 12 henkeä. Kokooneminen oli

Vaasassa lauttaterminalissa jonne ryhmä kokoontui eri puolelta Suomea. Olimme matkassa viiden auton voimin, joten se kertoo jo ryhmän hajanaisuudesta paikkakuntien suhteen. Matka Vaasaan oli kaikille hieman hankala, sillä liukas keli ja räntä teki matkasta rasittavan.

Lopulta kaikki olivat paikalla ja saimme alennusliput laivalle. Kiitos Heinon Matille näistä järjestelyistä. Matka meni rattoisasti eläkeläisiä seuraten (laiva oli täynnä heitä). Talviaikataulujen vuoksi laiva meni Uumajaan, joten jouduimme ajamaan seuraavana päivänä Sundsvalliin. Päästyämme perille löysimme helposti paikallisten kodinturvajoukkojen karsimialueen minne meille oli varattu majoitus. Pääsimme pitkästä ajasta kerrossänkyjen ja ruutupeitteiden pariin.

Joukkueenjohtaja Mikko Hyppönen ilmaantui myös paikalle pohjoisten miesten kanssa, joten joukkue oli valmis kilpailuun. He olivat ylittäneet rajan Tornion kohdalla ja ajaneet sieltä saakka alas Sundsvalliin. Kodinturvajoukkojen komentaja esitteli paikat meille ja sen jälkeen saimme vapaasti harjoitella ja tutustua kisapaikkoihin.

TEKSTI JA KUVAT PEKKA PALOTIE

Osa Suomen joukkueesta valmistautuu avajaisjuhllisuuksiin.

← Ruotsin joukkue hiljaisena huonojen suurpujottelu-esityksien jälkeen.

→ Pohjoismaiden mestarin, Jukka Autin tylinäyte polkaisusta.

← Tuomarit nauttivat olostaan auringonpaisteissa.

→ Suomen voitokas Nordic Para-Ski joukkue palkintojen jaon jälkeen. Kultaa tuli.

Alppi-para-ski lopputulokset

FINLAND I					SWEDEN II					
		Hyppy	Laskettelu	Yht.			Hyppy	Laskettelu	Yht.	
1	FINLAND I	27	19	46	3	SWEDEN II	36	43	79	
	Autti Jukka	FIN	1	2	3	Klahr Roger	SWE	3	10	13
	Heino Matti	FIN	7	3	10	Wallberg Jonas	SWE	8	8	16
	Hirvonen Esko	FIN	9	5	14	Rosenholm Åke	SWE	11	12	23
	Käyhkö Risto	FIN	10	9	19	Fjällberg Anders	SWE	14	13	27
2	SWEDEN I	17	34	51	4	FINLAND II	56	40	96	
	Nyman Per-Olof	SWE	2	4	6	Satamo Tapio	FIN	12	16	28
	Bäckman Örgan	SWE	4	1	5	Markku Palmu	FIN	12	16	28
	Thörnblom Göran	SWE	5	15	20	Helo Tuure	FIN	15	11	26
	Eriksson Robert	SWE	6	14	20	Palotie Pekka	FIN	16	6	22

Henkilökohtaiset

	Hyppy	Laskettelu	Yht.		Hyppy	Laskettelu	Yht.				
1	Autti Jukka	FIN	1	2	3	9	Thörnblom Göran	SWE	5	15	20
2	Bäckman Örgan	SWE	4	1	5	10	Markku Palmu	FIN	13	7	20
3	Nyman Per-Olof	SWE	2	4	6	11	Eriksson Robert	SWE	7	14	21
4	Heino Matti	FIN	7	3	10	12	Palotie Pekka	FIN	16	6	22
5	Klahr Roger	SWE	3	10	13	13	Rosenholm Åke	SWE	11	12	23
6	Hirvonen Esko	FIN	9	5	14	14	Helo Tuure	FIN	15	11	26
7	Wallberg Jonas	SWE	8	8	16	15	Fjällberg Anders	SWE	14	13	27
8	Käyhkö Risto	FIN	10	9	19	16	Satamo Tapio	FIN	12	16	28

Hyppytulokset

		/1/	/2/	/3/	/4/	/5/	/6/	Yht.	
1	Autti Jukka	FIN	0,03	0,02	0,00	0,03	0,06	0,03	0,17
2	Nyman Per-Olof	SWE	0,07	0,00	0,03	0,03	0,08	0,00	0,21
3	Klahr Roger	SWE	0,07	0,04	0,05	0,03	0,06	0,01	0,26
4	Bäckman Örgan	SWE	0,05	0,10	0,10	0,02	0,03	0,03	0,33
5	Thörnblom Göran	SWE	0,05	0,03	0,02	0,29	0,05	0,03	0,47
6	Eriksson Robert	SWE	0,04	0,05	0,14	0,00	0,13	0,27	0,63
7	Heino Matti	FIN	0,65	0,02	0,13	0,01	0,06	0,04	0,91
8	Wallberg Jonas	SWE	0,06	0,13	0,00	0,02	0,00	0,91	1,12
9	Hirvonen Esko	FIN	0,00	0,07	1,61	0,06	0,15	0,01	1,90
10	Käyhkö Risto	FIN	0,00	0,99	1,39	0,03	0,00	0,08	2,49
11	Rosenholm Åke	SWE	0,09	0,00	0,42	0,05	2,12	0,03	2,71
12	Satamo Tapio	FIN	0,78	0,03	1,60	0,07	0,41	0,17	3,06
13	Markku Palmu	FIN	0,00	0,98	0,83	0,02	1,50	0,12	3,45
14	Fjällberg Anders	SWE	0,09	0,28	1,22	0,05	0,13	1,69	3,46
15	Helo Tuure	FIN	0,09	0,13	3,00	1,70	0,72	0,08	5,72
16	Palotie Pekka	FIN	2,85	1,63	0,34	0,70	2,93	1,00	9,45

Laskettelu

		1	2	Yht.	
1	Bäckman Örgan	SWE	42,04	41,38	83,42
2	Autti Jukka	FIN	42,90	85,25	
3	Heino Matti	FIN	43,46	42,79	86,25
4	Nyman Per-Olof	SWE	43,69	43,17	86,86
5	Hirvonen Esko	FIN	43,40	43,82	87,22
6	Palotie Pekka	FIN	44,55	44,61	89,16
7	Markku Palmu	FIN	46,13	44,43	90,56
8	Wallberg Jonas	SWE	46,84	45,91	92,75
9	Käyhkö Risto	FIN	46,63	46,61	93,24
10	Klahr Roger	SWE	48,49	45,99	94,48
11	Helo Tuure	FIN	49,56	47,76	97,32
12	Rosenholm Åke	SWE	50,56	50,35	100,91
13	Fjällberg Anders	SWE	40,55	62,07	102,62
14	Eriksson Robert	SWE	60,83	41,93	102,76
15	Thörnblom Göran	SWE	60,83	42,78	103,61
16	Satamo Tapio	FIN	60,83	55,15	115,98

Sundsvallin hiihtoseuralla oli loistavat ladut kisaa varten. Kierrettiin kaksi kertaa 5 km lenkki, joka osapuilleen oli 3 km nousua ja loppu oli helpoa laskua. Suurin osa hiihti vapaalla tyyliä, mutta joukkoon mahtui pari ruotsalaista perinteisen tyylin miestä.

Mukana oltiin lähinnä huumorimielellä, samoin kuin allekirjoittanut. Hiihdettyäni tuon kympin ymmärrän miksi Alppi Para Ski on suosituimpaa. Ei nykyajan lapset kovin mielellään raada laduilla kun sen sijaan voi mennä hissillä ylös ja painovoima tuo alas.

Heikki Punju voitti, mutta tiukkaa se teki, sillä toiseksi tullut Steffen Hansen hävisi vain viisi sekuntia. Kolmanneksi tullut Anders Carlson jäi Heikille puoli minuuttia. Hyvänä hiihtäjänä tunnettu Pekka Keisanen oli neljäs. Pekkahan on sairastellut talven aikana, joten harjoittelu on ollut vähäisempää.

Hyvinhän Nordic laji meni, sillä Heikki voitti PM hopeaa ja siivitti samalla joukkuekulun Suomen I joukkueelle.

Mikä on suomalaisten ase?

Yleensä hypypuolella suomalaiset ovat olleet vahvoilla, mutta tällä kertaa epäonnistuimme hypyissä hiukkasen.

Jukka Autti oli ainoa, joka pystyi kiilaamaan ruotsalais-ten ohitse. Melkein kaikille sattui joitakin lipsahduksia ja sehän kertoi harjoittelun vähäisyydestä. Kuulimmekin, että ruotsalaiset olivatkin harjoitelleet hyppyjä kovasti. Alppi- puolen kaverit olivat kierrelleet Europa-Cup osakilpailuissa ja Nordic-lajin edustajat olivat olleet leirillä arabimaissa. Kaikilla oli useita kymmeniä hyppyjä takanaan. Hyppyolosuhteet eivät kylläkään ole parhaat mahdolliset Suomessa tammi-helmikuussa. Valmennus tuottaa tulosta.

Meillä on jo parin vuoden ajan ollut säännöllistä harjoittelua ja valmentautumista pujottelun puolella. Tämä näkyy ja yleisesti ruotsalaisten vahvana puolella pidetty pujottelu oli pienoinen pettymys tänä vuonna. Tiukka kisa aiheutti paineita ja kaatumisia ennakkosuosikeille ja meidän joukkueen hyvä valmistautuminen tuotti tuloksen.

Örgan Bäckman laski odotusten mukaan ja voitti suurpujottelun, Jukka Autti tuli toiseksi, mikä takasi hänelle myös PM kultaa. Seuraavina olivat Matti Heino, Esko Hirvonen, Pekka Palotie ja Markku Palmu vain yksi ruotsalainen kiilasi itsensä heidän väliin.

Olosuhteet laskuun olivat mukavat, pieni kirpeä pakkanen, aurinko paistoi ja rinne oli mitä loistavimmassa kunnossa. Rata oli tehty nopeaksi ja mukavaksi. Kukaan ei voi syyttää rataa epäonnistumisistaan.

Säännöllinen valmennus takaa tuloksia ja tähän on päästy suurpujottelun kohdalla, emme saa kuitenkaan unohtaa hyppypuolta, sillä sehän on puolet lajista. Miten valmentautua siihen kylmässä Suomessa talvisin.

Onko Nordic Para Ski kuolemassa?

Mikä on Nordic Para Skin kohtalo? Ruotsalaisia on vain muutama, jotka ovat asiasta kiinnostuneita. Heiltä löytyi vain yksi joukkue koko kisaan. Suomalaiset olivat kahden joukkueen voimin kisassa mukana. Kärkimiehet ovat kovia, mutta heitä on liian vähän. Missä on armeijan miehet? On puhuttu, että Nordic Para Ski olisi kuolemassa, mutta niin ei saisi käydä. Pitäisi innostaa nuoria mukaan hiihtoon.

Nordic para-ski lopputulokset

		Hyppy	Hiihto	Yht.
1	FINLAND I	23	21	44
	Autti Jukka	1	9	10
	Räsänen Mauno	6	5	11
	Punju Heikki	7	1	8
	Satamo Tapio	9	6	15
2	SWEDEN	22	24	46
	Klahr Roger	2	7	9
	Hansen Steffen	4	2	6
	Ljungberg Gösta	5	12	17
	Carlson Anders	11	3	14
3	FINLAND II	33	33	66
	Hyppönen Mikko	3	11	14
	Käyhkö Risto	8	8	16
	Markku Palmu	10	10	20
	Keisanen Pekka	12	4	16

Henkilökohtainen kisa

			Hyppy	Hiihto	Yht.
1	Hansen Steffen	SWE	4	2	6
2	Punju Heikki	FIN	7	1	8
3	Klahr Roger	SWE	2	7	9
4	Autti Jukka	FIN	1	9	10
5	Räsänen Mauno	FIN	6	5	11
6	Hyppönen Mikko	FIN	3	11	14
7	Carlson Anders	SWE	11	3	14
8	Satamo Tapio	FIN	9	6	15
9	Käyhkö Risto	FIN	8	8	16
10	Keisanen Pekka	FIN	12	4	16
11	Ljungberg Gösta	SWE	5	12	17
12	Markku Palmu	FIN	10	10	20

Hiihdon tulokset

			aika
1	Punju Heikki	FIN	27,18
2	Hansen Steffen	SWE	27,23
3	Carlson Anders	SWE	27,52
4	Keisanen Pekka	FIN	28,02
5	Räsänen Mauno	FIN	28,53
6	Satamo Tapio	FIN	30,20
7	Klahr Roger	SWE	32,10
8	Käyhkö Risto	FIN	32,32
9	Autti Jukka	FIN	33,01
10	Markku Palmu	FIN	34,14
11	Hyppönen Mikko	FIN	36,03
12	Ljungberg Gösta	SWE	37,45

Hyppytulokset

			/1/	/2/	/3/	/4/	/5/	/6/	Total
1	Autti Jukka	FIN	0,03	0,02	0,00	0,03	0,06	0,03	0,17
2	Klahr Roger	SWE	0,07	0,04	0,05	0,03	0,06	0,01	0,26
3	Hyppönen Mikko	FIN	0,12	0,12	0,05	0,06	0,01	0,39	
4	Hansen Steffen	SWE	0,09	0,03	0,11	0,08	0,01	0,17	0,49
5	Ljungberg Gösta	SWE	0,00	0,06	0,08	0,12	0,53	0,01	0,80
6	Räsänen Mauno	FIN	0,26	0,42	0,44	0,39	0,00	0,38	1,89
7	Punju Heikki	FIN	0,13	0,09	0,13	0,25	0,46	1,34	2,40
8	Käyhkö Risto	FIN	0,00	0,99	1,39	0,03	0,00	0,08	2,49
9	Satamo Tapio	FIN	0,78	0,03	1,60	0,07	0,41	0,17	3,06
10	Markku Palmu	FIN	0,00	0,98	0,83	0,02	1,50	0,12	3,45
11	Carlson Anders	SWE	2,71	0,09	0,36	2,43	0,72	0,27	6,58
12	Keisanen Pekka	FIN	0,20	0,13	1,45	0,36	1,81	2,74	6,69

Maalialue sijaitsi Ounasvaaran hyppymäen kupeessa ja paikkana se oli hiukka ahdas.

PARA-SKI RATKOTTIIN ROVANIEMEN RINTEILLÄ

Napapiirin Laskuvarjourheilijat järjestivät SM-kisat tänä vuonna ja kisänäyttämönä oli Ounasvaaran rinteet Rovaniemellä. Tuskinpa kisoja olisi etelämpänä voinut pitääkään myöhäisen ajankohdan vuoksi. Kisathan olivat 15.–17. huhtikuuta, aikaisempina vuosina kilpailut ovat olleet huomattavasti aikaisemmin. Rovaniemellä riitti lumi mainiosti ja keväinen aurinko teki kilpailuolosuhteet miellyttäväksi.

Ounasvaaran rinteille viritetty suurpujottelurata oli nopea ja mukava.

Torstai oli varattu harjoitushyppyille ja rinteeseen tutustumiseen ja useat kilpailijat olivatkin tulleet paikalle harjoittelemaan. Hyppääminen ei kylläkään kiinnostanut, sillä melkein ainoana pokana kiilasi taivaalle Ora, Palotie ja Räsänen. Taukoa tuli sen verran minkä puolustusvoimien "Tuisku" sotaharjoitus aiheutti Drakenien, Migien ja Hawkien tehdessä syöksyjään taivaalla. Harjoitus olisi ollut kyllä tarpeellista muillekin, sillä hieman ahdashan maalialue oli ja aiheuttikin yllätyksiä muutamille kilpailijoille.

Torstai-iltana oli ilmoittautumiset, varusteiden tarkastus varjokaluston osalta. Raimo Kempainen tarkasti jokaisen varjokirjat sekä itse tandemit ettei laittomilla virityksillä lähdetty taivaalle. Hyppääjien vastuuntunto varusteistaan on hyvä, sillä kaikkien varusteet olivat moitteettomassa kunnossa. Tämä tarkastusmenetely on hyvä tiettyssä mielessä, mutta menemmekö liikaa hohouksen tielle? Eiköhän sitä liene tarpeeksi tässä maassa.

Oli miten oli, turvallisuutta se ainakin edistää ja sehän on tärkeää.

Perjantai-aamuna oli briefing, viralliset avajaiset pakolisisine puheineen ja henkinen valmistautuminen suurpujotteluun.

Tottonrinteelle oli rakennettu mukava nopea rata ja tutustumisen jälkeen oli startti. Ensimmäinen kilpailija starttasi kello 10.00 aikataulun mukaisesti ja Ounasvaaran hiihtoseuran organisoima suurpujottelukisan ensimmäinen kierros käytiin nopeasti läpi. Mukanahan oli 28 kilpailijaa, määrä joka oli hieman odotettua pienempi. Olisikohan pitkä matka Rovaniemelle karsinut osallistujia?

Mitään yllätyksiä laskussa ei tapahtunut ja kärjessä olivatkin odotusten mukaan Esko Hirvonen, Matti Heino, Jukka Autti, Markku Palmu ja Pekka Palotie.

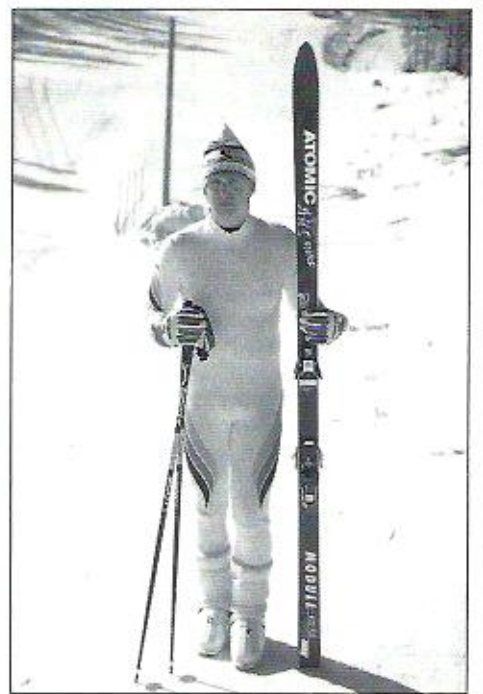
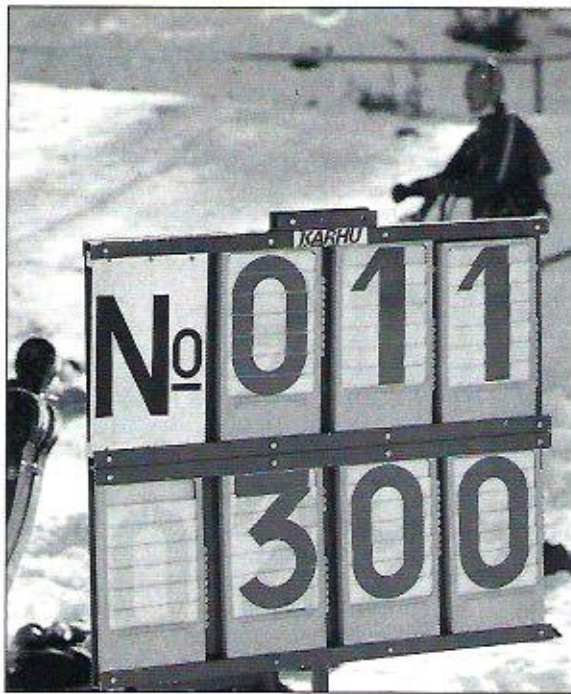
Kilpailijat nauttivat auringon paisteesta sillä aikaa kun toisen kierroksen lähtöjärjestystä laadittiin. Toisella kierroksellaan 15 ensimmäistä laskee käännetyssä järjestyksessä. Näin jännitys säilyy koko ajan.

Esko Hirvonen, joka johti kilpailua ensimmäisen laskunsa jälkeen reilulla puolella sekunnilla, laskee toisen laskun huomommin, mutta yhteistulos riitti kuitenkin ensimmäiselle paikalle.

Muut kärkimiehet Markku Palmua lukuunottamatta paransivat aikaansa toisella laskulla joten järjestys ei muuttunut kuin Palotien kohdalta. Hän kiilasi itsensä neljänneksi ennen Palmua.

Tunnustuksen ansaitsee myös SLK:n Ari Järvinen, joka sinnikkäästi taisteli itsensä maaliin. Kaatumisilta vältyttiin mikä on sinänsä harvinaista aikaisempiin vuosiin verrattuna.

Kovin paljoa aikaa ei kilpailijoille jäänyt kun jo piti olla maalialueella katsastamassa streamerin heittoa. Hypythän

Tulostaulu kertoo totuuden, aina ei mene kohdalleen. Tällä kertaa vuorossa Ape Kuparsaari.

Tämäkö tekstiilurheilua?

SLK:n hiihtotyyliä edustaa Pekka Palotie, huomaa eteläsuomalainen juppiasu.

piti suorittaa helikopterista ja streamerin heiton tapahduttua kerhon Cessnasta, heräsi epäily, missä kopteri? Kukaan ei oikein tiennyt missä se oli, tulossa on, kerrottiin. Mikäs siinä odotellessa, sillä taivas oli kirkas ja aurinko paistoi. Tuulta oli juuri nimeksi joten kelin puolesta ei voinut olla valittamista.

Aikamme odoteltua kopteri tulikin ja täytyy myöntää, että hyvää kannattaa odotella: Dauphin oli riisuttu ovista ja muusta ylimääräisestä, joten kahdeksan hypääjän ahtautuminen sinne ei ollut mikään ongelma. Kopteri vei meidät hetkessä hypypaikalle ja tunnelma koneessa oli korkea, joskin ilmavirta viilensi takaosassa istujien fiilistä.

Ensimmäinen kierros hypättiin hetkessä ja pakkausalueella oli kuhinaa, sillä starttimestari hoputti koko ajan koneelle. Hypääjiä oli neljä konekuormaa ja se ei riittänyt, sillä emme ehtineet pakata niin nopeasti, ettei kopterin olisi tarvinnut odotella meitä. Nyt se kulutti kerosiinia turhaan ja lentäjän puheiden mukaan niin paljon, että voittoa ei tästä hommasta tullut. Voittoa tai ei, niin ainakin mukavia kokemuksia puolin ja toisin.

Onneksi hypättiin vain neljä kuuden hypyn hypääminen olisi ollut todella rankkaa. Kilpailun johto päätti, että kaikki kierrokset hypätään samantien koska vauhtiin oli päästy. Kilpailu olikin hetkessä ohitse.

Laskuvuoroa odotellessa oli mukava nauttia kevätauringon paisteesta.

Runsas neljä tuntia vierähti uusintahypyineen, kiitos mahtavan helikopterin.

Hyppykisan ratkaisu jäikin viimeiselle uusintahypyille kun Timo Toivosella oli ratkaisun paikat. Timon hermot pitivät ja tuloksella 0.01 m hän piti johdopaikan vain sentin erolla toiseksi tulleeseen Rauno Härköseen.

Seuraavista tiloista käytiin myös tiukka kamppailu, kolmanneksi tuli Sinikka Nieminen ja vain sentin päästä hänestä jaetulla neljännellä tilalla oli Jukka Autti ja Tapio Satamo. Seuraaviin olikin jo selvä 10 cm ero. Muutama hyppääjä epäonnistui jollakin hypyllä. Hyvin laskeneet Matti Heino ja Esko Hirvonen eivät kestäneet paineita ja menettivät pelin jo ensimmäisellä kierroksella. Sen jälkeen hyppy sattuikin jo kohdalle.

Kilpailun johto muutti aika-tiloja koska kisat etenivät nopeasti ja lauantai-illaksi suunniteltu murtomaahiihto siirrettiin aamuksi klo 9.00. Suurin osa porukasta uskoi kelin jatkuvan ja illan kirpeän pakkasen mukaan voitelivat suksensa. Joten aamuinen pilvinen ja sumuinen sää lumisateineen oli pienoinen yllätys ja aiheutti ongelmia voiteen valinnassa.

Eipä ole Nordic Para Ski meilläkään kovin suuressa suosiossa, sillä aamun lumipyryyn starttasi vain 14 innokasta hiihtäjää. Ennakkosuositukset pitivät pintansa ja Jouni Lahti voitti hiihdon odotetusti, toiseksi tuli Heikki Punju ja kolmanneksi Pekka Keisanen. Etelän miehet SLK:sta ottivat loppupäänpaikat. Siellä kun kuljetaan metrolla eikä sukilla.

Ounasvaaran latu oli aika raskas puuduttavine nousuineen ja hankalinen laskuineen. Nousuissahan se ero kylläkin aikaan saadaan joten ne joilla voimat riittivät ja jalkoivat ne oikein suksi luisti loppuun asti.

Napapiirin Laskuvarjojärjestäjät järjestivät ennätysnopeat kisat, mutta sehän kertoo vain organisaation toimivuudesta ja hyvästä kilpailijaporukasta. Kisojen päättäjäiset olivat puoliitpäivin ja onnelliset mestarit saivat hyvät palkinnot vietäväksi kotiin. Kiitokset vielä kerran hyvistä kisoista.

Ensi vuonnahan on jälleen Para Ski MM-kisat ja näiden kisojen perusteella valitaan valmennusryhmä josta lopullinen kisajoukkue valitaan. Palataan valmennusryhmän tapahtumiin kun Lukt on sen valinnut.

**TEKSTI JA KUVAT
PEKKA PALOTIE**

TULOKSIA ROVANIEMELTÄ

Tarkkuushypyn lopputulokset Nordic/Alppi

Kilpailija	Seura	1 kierros	2 kierros	3 kierros	4 kierros	Yhteensä	Sija
Toivonen Timo	ULK	0.01	0.04	0.00	0.01	0.06	1
Härkönen Rauno	IHK	0.02	0.02	0.03	0.00	0.07	2
Nieminen Sinikka	JLK	0.05	0.03	0.00	0.02	0.10	3
Satamo Tapio	OLK	0.04	0.00	0.06	0.01	0.11	4
Autti Jukka	ULK	0.06	0.02	0.03	0.00	0.11	4
Lahti Jouni	ULK	0.03	0.00	0.15	0.03	0.21	6
Terho Petri	TAMLK	0.00	0.03	0.12	0.14	0.29	7
Punju Heikki	KLK	0.09	0.10	0.08	0.03	0.30	8
Räsänen Mauno	TLU	0.03	0.06	0.09	0.15	0.33	9
Roivainen Martti	SLK	0.01	0.31	0.15	0.06	0.53	10
Huusari Esa	ULK	0.00	0.02	0.11	0.48	0.61	11
Keisanen Pekka	AIK	0.59	0.02	0.04	0.04	0.69	12
Närhi Mikko	OLK	0.43	0.06	0.10	0.12	0.71	13
Palmu Markku	ULK	0.04	0.58	0.04	0.08	0.74	14
Ora Pekka	SLK	0.03	0.60	0.24	0.00	0.87	15
Palotie Pekka	SLK	0.14	0.12	0.89	0.06	1.21	16
Porrassalmi Hannu	JLK	0.33	0.43	0.42	0.05	1.23	17
Kempainen Raimo	OLK	0.10	0.49	0.68	0.06	1.33	18
Hirvonen Esko	P-KLU	1.70	0.03	0.00	0.00	1.73	19
Paavilainen Jarne	ULK	0.23	0.61	0.18	1.48	2.50	20
Heino Matti	JLK	2.84	0.04	0.05	0.01	2.94	21
Mertala Matti	OLK	0.08	3.00	0.09	0.14	3.31	22
Saarensilta Jukka	OLK	0.04	1.12	0.84	1.57	3.57	23
Carlson Anders	SWE	0.05	2.63	0.76	0.14	3.58	24
Helo Tuure	JLK	0.08	3.00	1.42	0.11	4.61	25
Saarinen Esa	JLK	0.43	2.27	1.93	0.01	4.64	26
Kervinen Heikki	SLK	0.08	3.00	2.02	1.31	6.41	27
Kortessalmi Reijo	NLU	1.81	2.67	1.93	0.11	6.52	28
Järvinen Ari	SLK	3.00	3.00	3.00	0.43	9.43	29
Kuparsaari Ape	SLK	3.00	3.00	3.00	1.21	10.21	30
Halmesaari Markku	VLK	2.30	3.00	3.00	2.25	10.55	31
Parkkinen Ismo	OLK	3.00	3.00	3.00	1.93	10.93	32
Karjalainen Markku	KLK	3.00	3.00	3.00	3.00	12.00	33

Suurpujottelun lopputulokset

Kilpailija	Seura	1 lasku	2 lasku	Yhteensä	Sija
Hirvonen Esko	JLK	33.33	33.97	67.30	1
Heino Matti	JLK	33.95	33.89	67.84	2
Autti Jukka	ULK	34.07	33.78	67.85	3
Palotie Pekka	SLK	35.36	35.06	70.42	4
Palmu Markku	ULK	34.86	35.66	70.52	5
Härkönen Rauno	IHK	36.32	36.53	72.85	6
Huusari Esa	ULK	37.19	36.96	74.15	7
Paavilainen Jarne	ULK	37.12	37.34	74.46	8
Porrassalmi Hannu	JLK	37.30	37.74	75.04	9
Toivonen Timo	ULK	38.03	37.68	75.71	10
Lahti Jouni	ULK	38.16	37.81	75.97	11
Närhi Mikko	OLK	38.18	38.30	76.48	12
Nieminen Sinikka	JLK	37.92	39.03	76.95	13
Helo Tuure	JLK	38.54	38.47	77.01	14
Karjalainen Markku	KLK	38.47	40.12	78.59	15
Satamo Tapio	OLK	39.86	39.58	79.44	16
Räsänen Mauno	TLU	41.56	41.95	83.51	17
Saarinen Esa	JLK	41.86	41.97	83.83	18
Kortessalmi Reijo	NLU	41.47	42.42	83.89	19
Parkkinen Ismo	OLK	42.49	42.25	84.74	20
Halmesaari Markku	VLK	42.92	42.40	85.32	21
Kempainen Raimo	OLK	42.41	42.99	85.40	22
Saarensilta Jukka	OLK	44.60	46.29	90.89	23
Mertala Matti	OLK	46.91	46.01	92.92	24
Terho Petri	TAMLK	46.21	47.84	94.05	25
Kuparsaari Ape	SLK	49.25	50.06	99.31	26
Kervinen Heikki	SLK	51.89	49.16	101.05	27
Järvinen Ari	SLK	60.00	60.00	120.00	28

Alppi, lopputulokset

Sija	Kilpailija	Seura	Hyppy	Pujottelu	Yhteensä
1	Autti Jukka	ULK	4	3	7
2	Härkönen Rauno	IIK	2	6	8
3	Toivonen Timo	ULK	1	10	11
4	Hirvonen Esko	P-KLU	15	1	16
5	Nieminen Sinikka	JLK	3	13	16
6	Palotie Pekka	SLK	12	4	16
7	Palmu Markku	ULK	11	5	16
8	Huusari Esa	ULK	9	7	16
9	Lahti Jouni	ULK	6	11	17
10	Heino Matti	JLK	17	2	19
11	Satamo Tapio	OLK	4	16	20
12	Porrassalmi Hannu	JLK	13	9	22
13	Närhi Mikko	OLK	10	12	22
14	Paavilainen Jarne	ULK	16	8	24
15	Räsänen Mauno	TLU	8	17	25
16	Terho Petri	TAMLK	7	25	32
17	Helo Tuure	JLK	20	14	34
18	Kempainen Raimo	OLK	14	22	36
19	Saarinen Esa	JLK	21	18	39
20	Mertala Matti	OLK	18	24	42
21	Saarensilta Jukka	OLK	19	23	42
22	Kortessalmi Reijo	NLU	23	19	42
23	Karjalainen Markku	KLK	28	15	43
24	Parkkinen Ismo	OLK	27	20	47
25	Halmesaari Markku	VLK	26	21	47
26	Kervinen Heikki	SLK	22	27	49
27	Kuparsaari Ape	SLK	25	26	51
28	Järvinen Ari	SLK	24	28	52

Nordic lopputulokset

Sija	Kilpailija	Seura	Hyppy	Hiihto	Yhteensä
1	Lahti Jouni	ULK	5	1	6
2	Härkönen Rauno	IIK	2	4	6
3	Punju Heikki	KLK	6	2	8
4	Satamo Tapio	OLK	3	6	9
5	Toivonen Timo	ULK	1	9	10
6	Autti Jukka	ULK	3	7	10
7	Räsänen Mauno	TLU	7	5	12
8	Keisanen Pekka	AIK	10	3	13
9	Palmu Markku	ULK	11	8	19
10	Huusari Esa	ULK	9	10	19
11	Roivainen Martti	SLK	8	14	22
12	Palotie Pekka	SLK	13	11	24
13	Ora Pekka	SLK	12	13	25
14	Mertala Matti	OLK	14	12	26

Hiihdon tulokset

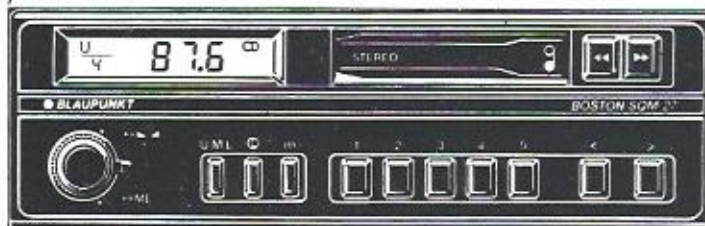
Kilpailija	Seura	Hiihtoaika	Sija
Lahti Jouni	ULK	28.1615	1
Punju Heikki	KLK	31.2441	2
Keisanen Pekka	AIK	33.3638	3
Härkönen Rauno	IIK	33.4312	4
Räsänen Mauno	TLU	35.5640	5
Satamo Tapio	OLK	37.1353	6
Autti Jukka	ULK	38.3530	7
Palmu Markku	ULK	40.2156	8
Toivonen Timo	ULK	42.1679	9
Huusari Esa	ULK	42.4452	10
Palotie Pekka	SLK	43.1966	11
Mertala Matti	OLK	47.3306	12
Ora Pekka	SLK	58.5071	13
Roivainen Martti	SLK	59.1898	14

Dauphin-helikopteri oli todella mahtava kokemus ja kiidatti hypääjiä taivaalle sellaisella vauhdilla ettei ole ennen moista koettu. Pakkaamisessa piti kiirettä, sillä kone joutui odottelemaan pokia.

Blaupunkt Boston SQM 27

Kestävä ja luotettava laatusuhte autoon kuin autoon.

- Kolme aaltoaluetta, ULA, KA, PA • TLCD-taajuusnäyttö • Manuaalinen ja automaattinen asemahaku • 3 x 5 asemamuistia • Lukittava pikakelaus eteen/taakse • Automaattinen Loudness • Hard Permalloy -äänipää • Toistoalue 45-15.000 Hz • Teho 2 x 10 W

● **BLAUPUNKT**

Laadun ja muotoilun
kohtauspiste.

RADIOTUKKU OY, HELSINKI

VARATTU ORIMATTILAN PUTKITYÖLLE

puh. 918-73 222

Keravan kauppahalli
puh. 248 898

FIAT

AUTOKEISKARI

SULANTIE 13, HYRYLÄ,
PUH. 259 311

VARATTU

LASKUVARJOKERHOT SUOMESSA

	Yhteyshenkilö	puhelin	
Alavuden Ilmailukerho, Pekka Keisanen, 63510 LEHTIMÄKI	Pekka Keisanen	965-71276	k
Hallin Laskuvarjokerho, 35600 HALLI	Pekka Karhumäki		
Imatran Ilmailukerho, Rauno Härkönen Ritvakoivunkj. 1, 55800 IMATRA	Rauno Härkönen	954-292621 954-41876 954-37393	t k kerho
Imatran Ilmailukerho Pekka Kivinen Katajakatu 7 A 1 53810 LAPPEENRANTA	Pekka Kivinen	953-514394 953-29110	t k
Jyväskylän Laskuvarjokerho PI 462 40101 JYVÄSKYLÄ	Ulla Kelonen	941-298203 941-610284 941-753206	t k kerho
Kainuun Laskuvarjokerho Heikki Punju, Jutta, 87850 PALTANIEMI	Heikki Punju	986-28654 986-475255	t k
Kanta-Hämeen Laskuvarjourheilijat Niittykatu 17 A 3, 13100 HÄMEENLINNA	Maija Haanpää	917-201364 917-165129 914-42893	t k kerho
Kotkan Ilmailukerho Ilpo Kokko Kaskipolku 9 A 5, 48400 KOTKA	Ilpo Kokko	952-22948	k
Kuopion Laskuvarjourheilijat Tulliportinkatu 24 B 38, 70100 KUOPIO	Risto Ponto	971-124149 971-451002/	k konehalli
Kärsämäen Nuorisoilmailijat, Helge Luttinen, JL 48, 86710 KÄRSÄMÄKI	Helge Luttinen	984-61679	k
Lahden Laskuvarjokerho, Risto Koivisto, Erämiehent. 10, 15870 SALPAKANGAS	Risto Koivisto	918-803525 918-803941	t k
Napapiirin Laskuvarjourheilijat PI 70, 96101 ROVANIEMI	Leena Nuolimäki	960-61876 960-393956 960-631410	t k kerho
Oulun Laskuvarjokerho, PI 307 90101 OULU	Pekka Närhi	981-510745 981-482750	k kerho
Perämeren Ilmailuyhdistys Seppo Vallo, Oravaisenk. 20, 95400 TORNIO	Seppo Vallo	980-814598 980-41719	t k
Pohjois-Karjalan Laskuvarjourhei- lijat, Risto Käyhkö, Pursitie 6 B 1, 80160 JOENSUU	Risto Käyhkö	973-824044 973-824880	t k
Satakunnan Laskuvarjourheilijat PI 101, 28101 PORI	Markku Pihlava	939-12447 939-24987 939-325790	t k kerho
Satakunnan Laskuvarjourheilijat, Rauman jaosto, Jari Mäkitalo, Mäyräp., 27100 EURAJOKI	Jari Mäkitalo	938-80787	k
Suomen Laskuvarjokerho, Hki-Malmin lentoasema 00700 HELSINKI	Mimma Lehtovaara	90-378055 90-378827	t kerho
Suomen Urheiluilmailuopisto 12820 RÄYSKÄLÄ	Jorma Laine	914-42871 (914-42870)	t
Tampereen Laskuvarjokerho PI 142, 33101 TAMPERE	Urho Mettovaara	931-33633 931-461047 931-655126	t k kerho
Turun Laskuvarjourheilijat Martti Vieru, Linnunpää. 6 D 45, 20840 TURKU	Martti Vieru	921-698303 921-341371 921-388262	t k kerho
Utin laskuvarjokerho PI 44, 45101 KOUVOLA	Jarne Paavilainen	951-821987 951-84539	k kerho
Vaasan Laskuvarjokerho PI 337 65101 VAASA	Hannu Takala	961-112443 961-269279	t k

PARADOG

PARADOG

PARADOG

PIIRTÄJÄ:
ARI LAITINEN

HYÖDYLLISIÄ OSOITTEITA

Para Mecanic Ab, Mandelblomvägen 1, ("FXC:t")
19800 Bålsta, Sverige

990-46-(0)171-
78095
990-46-(0)171-
78096

Ilmailuhallitus, Markku Hiedanpää,
PI 50, 01531 VANTAA

90-82921 t
90-8292939 k suora t

Instrumentointi Oy
Sarankulmankatu 20, 33900 TAMPERE

931-653400

Laskuvarjojääkärikoulu
PI 5, 45411 UTTI

951-84581

Laskuvarjomyynti ja huolto
Tuure Helo, Elementit. 6,
41160 Tikkakoski

941-753426 t
941-614744 k

Oulun Lentävä VPK, PPA 2, Vesala, Hannu Honka
91300 YLIKIIMINKI

981-78350 t/k

Para-Shop, Mauri Rajala,
Kamajankuja 4 A 4, 36240 NATTARI

931-645599 t/k

Suomen Ilmailuliitto
Eero Kausalainen
Helsinki-Malmin lentoasema
00700 HELSINKI

90-378055 t

TARKKUUSHYPPYSSÄ ON TÄRKEETÄ
LÖYTÄÄ OIKEA "HYÖKKÄYSPISTE",
JOSTA VOI ALOTTAA FINAALIN...

SE ON KOLME METRIÄ KORKEEL-
LA JA METRIN TAKANA. LISÄK-
SI ON SYYTÄ OMATA HYVÄNPUO-
LEINEN SUUNTAVAISTO...

ETTÄ LÖYTÄIS TAKASIN
KENTÄLLE ENNEN PI-
MEEN TULLOO.

MELKEIN 8-WAY!

PHOTO BY ESA NYKÄNEN

MILJOONALAATIKKO

Haluatko ostaa, myydä, vaihtaa, vuokrata, lainata jotain tavaraa? Laita ilmoitus Laskuvarjourheiluun. Se ei maksa mitään lehden tilaajille. Lähetä ilmoituksesi osoitteella Laskuvarjourheilu-lehti, PL 653, 00101 Helsinki tai jätä se kirjakuussa Suomen Laskuvarjokerhon seinälle. Toimi ennen elokuun 10. päivää, niin ilmoituksesi ehtii syyskuun lehteen.

<p>Myydään Lämpöhaalarit hyppykäyttöön tehdyt 170-180 senttiseksi. 550,-. Jari 90-143 255/t, 90-795 792/k.</p>	<p>Myydään Firefly KXX Rapid Transit. Edullisesti. Marita Jaatinen 90-2946 326, 254 098.</p>	<p>Myydään Uudet Vector, Performance Design pääkupu 230 sqf, Raven III varavarjo, Jumpsuit mallia Skinsuit 185 cm/85 kg. Soita 90-646 242/iltaisin.</p>	<p>Myydään Nikon RF täysautomaattikamera. Otettu 5 rullaa kuvia, ostettu 1/88. Hinta uutena 1000,-, nyt 700,-. Kuin uusi. Soita Arto Virtanen/SLK 90-278 827.</p>
<p>Myydään Clipper, hypätty 15 kertaa. hinta 4.300 sisältää verot. Soita Härski 90-378 095.</p>	<p>Myydään SST Racer, Maverik, Phantom 24. Taivaalla alle 100 kertaa. Soita Jaana 90-698 3226.</p>	<p>Myydään Centauruksen valjaat ja varavarjo NAA 22 -86, n. 100 hyppyä XL Cloud -87, n. 30 hyppyä (asennettu 4. ohjauspunokset) yhdessä tai erikseen. Tied. Jyväskylän LSKV-kerto Tapani tai Sale.</p>	<p>Myydään Tarpeettomana kokonaisuus Cruisair Canopy 26 ft Steerable, Egle Tandem. Edullinen. Puh. 921- (ilmoittaja ei laittanut jatkoa, toim. huom.)</p>
<p>Myydään Firelik main, Swift reserve, Mirage tandem. Noin 350 hyppyä. Edullisesti! Marke puh. 90-832 600 k tai 818 6487 t.</p>	<p>KELLUTKO? Mittojen mukaan valmistaa skinsuiteja Maarit. Soita SLK 90-378 827 ja kysy Maarit tai Esa.</p>	<p>ILMOITA MILJOONALAATIKOSSA ILMAISEKSI</p>	<p>LÄHETÄ ILMOITUS AJOISSA - NÄET SEN EHKÄ LEHDESSÄ</p>

KIITOKSET

Automme rakentamisessa avustaneille:

Erkki Virtanen
Sisustelija Ky

Markku Kivijärvi
Kivijärvi Oy

Juusto Tuominen
Radiomarkkinat Oy

Eino Utriainen
Sukotarvike Ky

Tapani Holm
Esso, Pukimäki

Suomen Laskuvarjokerho ry.

Vielä verotta!

7% / 24kk

Kun teet nyt kahden vuoden määräaikaistalletuksen, saat varman verottoman tuoton vielä vuonna 1990.

Varma tuotto säästöillesi. Tosi on.

KANSALLISPANKKI

Stifab

Tuloilmatekniikan pohjoismainen
markkinajohtaja -
Suomessa suomalainen Stifab

TEHDAS JA ETELÄSUOMEN PIIRIKONTTORI:

Munkkulantie 1
02400 Kirkkonummi
Puh: 90-296 1044
Telex 1001396 TALOAIN
Telekopio 90-298 9359

ITÄ-SUOMEN PIIRIKONTTORI:

Kauppakatu 20
78200 Varkaus
Puh: 972-26 925
Telekopio 972-26 926
Autopuh: 949-212 416

LÄNSI-SUOMEN PIIRIKONTTORI:

Vainiontie
21120 Raisio
Puh: 921-797 404
Telekopio 921-797 479
Autopuh: 949-225 797

POHJOIS-SUOMEN PIIRIKONTTORI:

Tukkitie 4
90520 Oulu
Puh: 981-542 935
Telekopio 981-542 936
Autopuh: 949-209 487

Ensokoti takuulla.

Haluatko rakentaa oman talon ilman riskejä? Niin, että toimitukset pitävät ja talon laatu on taattu?

Valitse silloin Suomen suurelementtitalojen ykkönen – Ensokoti! Sen takana on vakaa ja voimakas Enso-Gutzeit, suuri suomalainen metsäteollisuusyhtiö. Ensokotiin saat 10 vuoden rakennetakuun ja täydet asiantuntijapalvelut rakentamisen aikana. Varmempaa valintaa et voisi tehdä!

Ota yhteys ja pyydä tarjous!

EG Ensokoti.

Suomen Puutaloteollisuus ry:n jäsen

ENSOTALOMYYNTI VANTAA

Kielotie 7 B 01300 Vantaa

Puh. (90) 873 6663

MAKRO TALO
Puutaloteollisuus ry:n jäsen

**ARKKITEHTUURITOIMISTO
SEPPÖ KOKKO KY**
KELTAMOTIE 6 C 13 01300 VANTAA
PUH 87 53 431

Soita heti.
Suunnitteluun kannattaa varata aikaa.

Hakaveri

Hakaniementorink. 4
00530 Helsinki

Matkatoimisto ETELÄMATKAT hoi-
taa matkasi edullisesti, olet sitten
lähdessä loma-, liike-, harrastemat-
kalle, yksin tai perheesi kanssa.

Soita 90-170 330 tai tule toimis-
toomme Korkeavuorenkatu 15 B
ma-pe 9.00-17.00 la 10.00-13.00.

SEITEX

KOTIMAISET HYPPY- HAALARIT

ASUNTOSÄHKÖ OY

Mustanniementie 15, 00760 HELSINKI 76
Puh. 386 349

A-RYHMÄN URAKOITSIJA

TILAA LASKUVARJO- URHEILU – ALAN AINOA KOTIMAINEN

Kustannustietoista rakentamisen suunnittelua

JUVA OY

RAKENTAMISEN SUUNNITTELUJA

Juva

MYYRMÄENTIE 2 C

01600 VANTAA

PUH. (90) 56 33 300

ESPOO.IMATRA.JOENSUU.KOUVOLA.LAHTI.LAPPEENRANTA.OULU.PORI.TAMPERE.TURKU.VAASA.

Kokopäivätoimisen vapaapudotuksen kuvaajan Norman Kentin kolmas laskuvarjovideo esitettiin marraskuussa. Elokuva on nimeltään "From Wings Game Flight" ja se on täyttä tavaraa. Parapiireissä hyvin tunnettu 30-vuotias Norman on tehnyt tämän huippuluokan filmin vakavissaan ja se vetoaa sekä hyppääjiin että suureen yleisöön.

Hänen ensimmäinen filminsä "Ride a Cloud" tehtiin 5 vuotta sitten. Se oli lajin yleisesitely. Kolme vuotta sitten häneltä ilmestyi "The Freak Brothers Convention" -videon. Se oli video hyppytapah- tumasta ja kaikesta muusta mikä oli hauskaa niihin aikoihin, kuten lentäminen ylös- alaisin.

Uusi filmi, kertoo kasvavas- ta lajista ja siinä olevat muodostelmat ja aiheet ovat vaikeita.

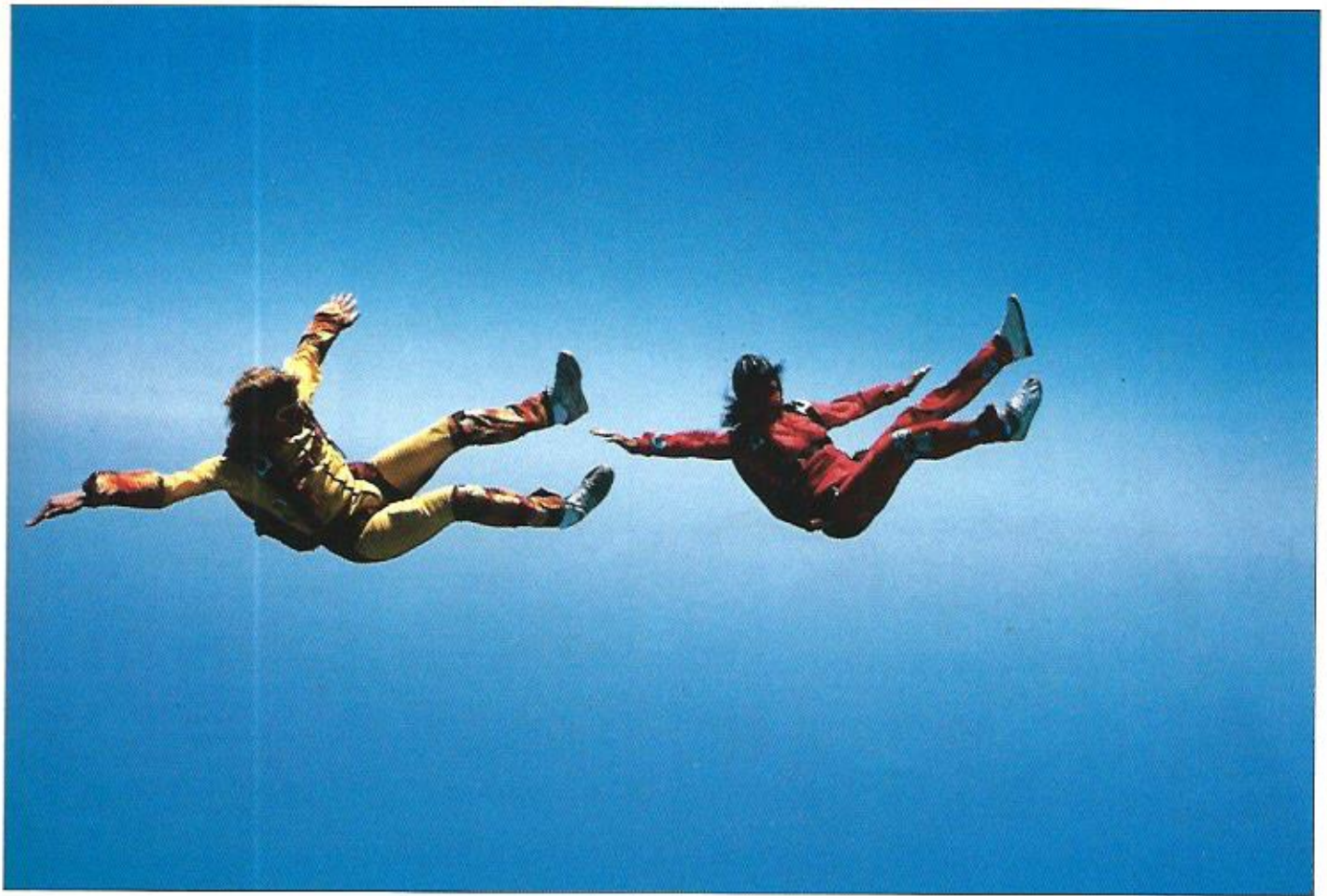
– Vaikka filmi filmataan paremman laadun takia 16 mm filmillä se siirretään ja editoidaan kokonaan videolla.

Ja näin ällöttävään paikkaan piti filmauksen aikana laskeutua. Huomatkaa eityisesti inhottavat palmut, liikainen uima-allas, saastunut meri ja rannalla olevien ihmisten villahousut.

Videon uusi aluevaltaus on freestyle yksin ja parin kanssa. Voimistelullista ja näyttävää. Filmin sekvenssijaksot ovat relatiivi-intoilijoille mannaa. Kaiken kaikkiaan mitä suositeltavinta katseltavaa.

JA LÄHTI LENTOON

"Get out of the clouds....
.....and come to
the Sun."

GLIDE PATH
NATIONAL
PARA-FLITE
PERFORMANCE
DESIGN
PRECISION

JAVELIN
MIRAGE
RACER
TALON
VECTOR

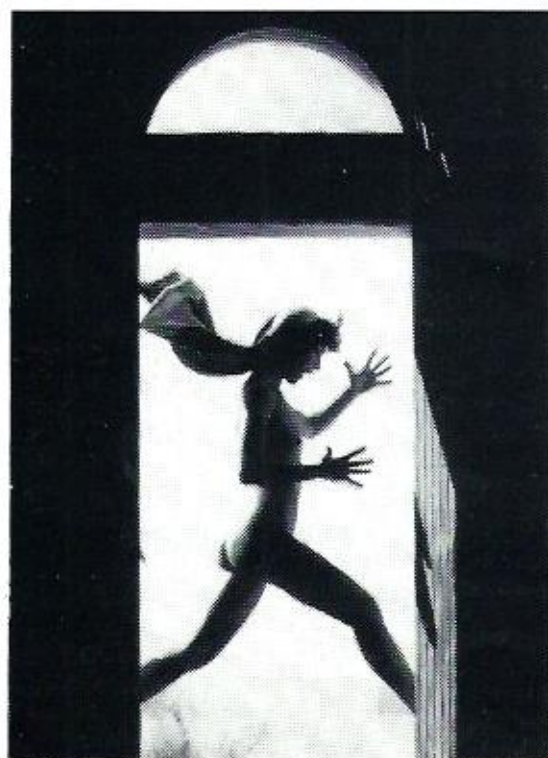
in stock

Sunshine Factory

GEAR BAGS, GLOVES
JUMPSUITS, ACCESSORIES

819 5th Avenue, Zephyrhills, Florida 34248 tel: (813) 788-9831

"Tätä hetkeä en unohda koskaan."

Kuva-Sammon Kymppikuva®
-kehityspalvelussa on siirretty nyt
ensimmäisenä Pohjois-Euroopassa
maailman huipputalustajien
käyttämään Maxilab® high tech
valmistusjärjestelmään. Ylivoimaisen
tekniikan ansiosta kuvasi ovat
parasta mahdollista laatua.
Niissä on muitakin lisäetuja.

Hyvien kuvien takana

Kuva-Sampo

LINTU NOUSI ...

– Se on kaksi kertaa pidempi kuin muut filmit jotka olemme tehneet, sanoo Kent. Filmi on pääosin suunnattu hyppääjille. Sen jälkeen se voidaan mahdollisesti levittää televisioon julkiselle yleisölle. Siihen mennessä hän lisää äänen, kertomuksen ja tekijöiden nimet.

Idea filmiin saatiin ideasta unelmajoukkueesta, jonka keksi hyppääjä Guy Manos Floridasta.

– Nämä hyppääjät eivät välttämättä ole parhaita hyppääjiä, mutta he voivat esiintyä ja suoriutua projektista, sanoo Kent.

Aloituksen jälkeen seuraava kokonaan katettava aihe on laskuvarjohyppyä, jota kutsutaan freestyleksi. Freestylen edelläkävijä on Michael "Michigan" Sandberg ja Gary Spear ja John Graig. He kolme ja Kentin vaimo, Diana ovat freestylejoukkue ja he ovat harjoitelleet ja heitä kuvataan filmillä.

– He ovat harrastaneet freestylea vuosia, mutta puhumme vain ryhmästä ihmisiä, jotka ovat valmiit uhrautumaan filmattavaksi filmiin, Kent selittää.

– Hyppääjiä ei ole kuvattu paljoa freestylessä, eikä ole vielä ymmärretty mitä mahdollisuuksia sieltä löytyy. Vauhdin, numeroiden ja pisteiden sijasta luovaa tunnetta. Se on hyvä vaihtoehto niille, jotka hyppäävät yksin. Olen aina kuvitellut sitä yksilösuorituksena, mutta ryhmähyppääminen on jännittävä ajatus.

– Kun kilpaillaan, otteen loppuunsaattaminen ratkaisee, ei muoto. Tässä syy miksi freestyle on haastava näkökulma urheilussa. Muoto on tärkeä, ei vauhti. Se on yksi arvokkaimmista uutuuksista koko filmissä. Se lisää uuden katselukulman tai vaihtoehdon niille jotka ajattelevat, että urheilulla ei ole mitään muuta tarjottavaa. Freestyle sallii luovuuden ja mielikuvituksen. Freestyle on hyvin yksilöllistä. Jokaisella on oma tyylinsä ja se on lajin kauneus. Jotkut hyppäävät kuin baletissa, loistokkaasti, paremmin sanottuna. Jos hyppääminen on kontrolloitua, ei ole välttämättä filmata hidastettuna.

– Toinen näkökulma freestylessä on enemmän voimistelullinen. Hitaat liikkeet seuraavat toinen toisiaan. Toiset liikkeet taas on nopeita.

Tuulitunneli avuksi

"The Flyway", pystysuora tuulitunneli Pigeon Forge'ssa Tennesseessä sponsoroi filmiä siten, että he luovuttivat paikan freestylen harjoituspaikaksi. Freestyle-joukkue käytti tunnelia 30 tuntia 500 dollarin tuntimaksulla. Freestyle perustuu yksilölliseen suoritukseen, vaikka se voidaan yhdistää muihin yksilösuorituksiin. Sitä harjoitellaan parhaiten tunnelissa. Tosiasiassa jopa relatiivihyppäämistä voidaan harjoitella tunnelissa, ei kuitenkaan isommissa kuin kolmen ryhmässä.

– Huomasimme, että tunneli oli hyvin hyödyllinen harjoittelussa, Kent sanoo, ja edistystä tapahtui valtavasti. Pystyimme kokeilemaan juttuja ilman monen päivän harjoittelua ja saimme välittömästi tuloksia.

Kent filmasi myös Dream Teamin relatiivihyppyä, jonka oli suunnitellut B. J. Alexander Waxhingtonista. CRW oli pohjimmitaan 8 miehistä.

Siivistä lento

Kent valitsi filmin nimeksi "From Wings Came Flight" koska se on ensimmäinen filmi jossa on "siivien" vetoomus. "Siivet" -niminen filmi on tehty 10 vuotta sitten Carl Boenishin ja B.J. Woothin toimesta ja sen kuvasi Rande de Lucas ja Ray Cottingham.

Tämä uusi siivet filmi on omistettu Rande de Lucasille ja Carl Boenishille, jotka molemmat kuolivat esitellessään urheilulajia.

Syyskuussa Kent filmasi B.J. Worthin kokooman ryhmän vapaaehtoisia näyttöjoukkueeksi Soulin Olympialaisten 1988 yhteyteen.

Norman Kentin uutta hyppäfilmiä työstettiin huolella. Pelkästään tuulitunnelissa harjoiteltiin satoja tunteja.

– Päätimme tehdä filmin joka esittelee parhaimmat kaikista, sen takia pyysimme 52 laskuvarjon sponsorointia Glide Path Internationalilta. Hyppääjät sponsorivat filmiä maksamalla omat hyppynsä. He tekevät sen tullakseen osaksi historiaa.

Tekstin käänsi Pekka Palotie, kuvat Norman Kent

884

KAUSALAINEN EERO

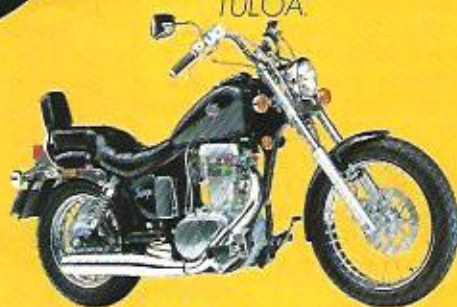
MARATONKUJA 1 A 2
01280 VANTAA

SUZUKI NÄYTTÄÄ SUUNNAN!
KESÄ ON MUSTAA ASFALTIA, TUULEN SUHINAA JA MAHTAVA VOIMANPESÄ KÄSKETTÄVÄNÄSI. VALITSE KOLMESTA MUSTANPUHUVASTA CRUISING-PYÖRÄSTÄ OMASI. HALUATKO KUUSISATAAVIIKIKYMPPISEN TAI KAIKKI TUHAT NELJÄSATAA KUUTIOTA? TUNNE VETOVOIMA JA KÄY LÄHIMMÄN SUZUKI-KAUPPIAAN LUONA HAISTELEMASSA KESÄNTULO.

SUZUKI VS 1400

Iskutilavuus 1360 cm³, teho 71 hv/4800 rpm, sähkökäynnistin, levyjarru, eturengas 110/90-19, takarengas 170/80-15, paino 242 kg

SUZUKI LS 650

Iskutilavuus 652 cm³, teho 31 hv/5400 rpm, sähkökäynnistin, edessä levyjarrut, takana rumpu, eturengas 100/90-19, takarengas 140/80-15, paino 155 kg

SUZUKI VS 750

Iskutilavuus 747 cm³, teho 55 hv/7500 rpm, sähkökäynnistin, edessä levyjarrut, takana rumpu, eturengas 100/90-19, takarengas 140/90-19, paino 197 kg

Tiedustelut maahantuojalta:

p. 1901 85 951